

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ШОСТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №10

**Стенограма пленарного засідання
6 жовтня 2021 року**

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ШОСТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №10

Стенограма пленарного засідання

6 жовтня 2021 року

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання десяте
(Середа, 6 жовтня 2021 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...5
Заяви депутатських фракцій і груп:	
«Європейська солідарність» і «Голос»	...15
«Батьківщина» і «Довіра»	...16
Прийняття рішення про затвердження порядку денного пленарного засідання шостої сесії Верховної Ради України від 6 жовтня 2021 року	...17
Прийняття проектів постанов:	
«Про призначення позачергових виборів Зайцівського сільського голови Синельниківського району Дніпропетровської області»	...20
«Про призначення позачергових виборів Часовоярського міського голови Бахмутського району Донецької області»	...25
Прийняття рішень:	
про розгляд за процедурою <i>ad hoc</i> питання про обрання головуючого на пленарному засіданні при розгляді питання про відкликання з посади Верховною Радою Голови Верховної Ради України з числа народних депутатів, який не підписав пропозицію про відкликання Голови Верховної Ради України	...30
про обрання головуючим на пленарному засіданні при розгляді питання про відкликання з посади Верховною Радою Голови Верховної Ради України	...35
Голосування питання про відсторонення головуючого на пленарному засіданні Першого заступника Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від ведення пленарних засідань на два пленарні дні	...42

Прийняття постанов:

«Про зміну і встановлення меж міста Іллінців Вінницького району Вінницької області»	...47
«Про зміну і встановлення меж міста Соснівки Червоноградського району Львівської області»	...52
«Про встановлення меж міста Попасної Северодонецького району Луганської області»	...57
«Про перейменування села Мармузовичі Буського району Львівської області»	...63
«Про перейменування селища міського типу Більмак Пологівського району Запорізької області»	...68

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ДЕСЯТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
6 жовтня 2021 року, 10 година*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати та гості Верховної Ради! Прошу народних депутатів підготуватися до електронної реєстрації. Нагадую, після початку реєстрації необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до кінця реєстрації, тобто до появи результатів на табло.

Готові реєструватися? Шановні колеги, прошу реєструватися.

У залі зареєструвалися 235 народних депутатів. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 25 Регламенту в середу ми маємо 30 хвилин для виступів народних депутатів з внесенням пропозицій, оголошень, заяв і повідомлень.

Прошу народних депутатів зареєструватися на виступи.

Слово надається народному депутату України Гевку Володимирі Леонідовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ГЕВКО В.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Галині Третьяковій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Третьякова. Будь ласка.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуєчий, шановні народні депутати! Вітаю вас з початком нашого робочого дня. Спершу хочу заявити про те, що я особисто і наша фракція вважаємо неприпустимою поведінку представників «Укрексімбанку», і я вимагала їх відставки (*Оплески*). Дякую.

Але сьогодні я хочу говорити не про неприпустимість поведінки представників «Укрексімбанку», думаю, про це ще поговорять, а про неприпустимість поведінки нашого Голови, тому що вчора, коли ми обговорювали відставку, називалося замало причин. Я хочу назвати ті причини, які заважали

працювати мені як голові Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

Перше. Хочу сказати, що насправді я вважаю, що була узурпація влади з підстав статті 85 Конституції (*Шум у залі*). Вчора про це не говорили взагалі. У пункті 35 частини першої статті 85 Конституції визначено, що керівник Апарату має бути призначений Верховною Радою. Керівник Апарату Верховної Ради, який організовує роботу, не був призначений з 16 липня 2020 року, а це означає, що Апарат працював за особистими вказівками Голови. Голова боявся вносити кандидатуру, мабуть, тому, що ця кандидатура не була б підтримана сесійним залом. Власне, саме порушення Конституції є основною причиною.

Друга причина, звісно, та, про яку вчора говорили багато, – це формування порядку денного. Фракція «Слуга народу» була обрана для того, щоб робити реформи, які відтягували б спрута, який поглинає в тому числі й соціальні фонди, ті руки, які кладуть ці кошти у власні кишені. Саме такі законопроекти також гальмувалися Головою. Так звані політичні проекти, щодо яких Голова намагався бути нейтральним. Так, я поважаю Дмитра Олександровича, але серед його особистих якостей є так звана нейтральність.

Хочу нагадати всім слова Грушевського, на вулиці, що названа його прізвищем, ми знаходимося. Коли ховали крутян, які боролися за українську свободу, він сказав такі слова: «Велике щастя згинути так, у боротьбі, а не дезертирами, не нейтральними, не замішаними в юрбі страхополохами, що безплатними пасажирами силкуються прослизнути в нове царство української свободи».

Можна боротися, можна мати свою позицію, можна її відстоювати, але не можна бути безплатним пасажиром і не можна зраджувати наших виборців, які хочуть, щоб зміни були. Наші рейтинги – нашої партії, нашого Президента тільки тоді збільшуються, коли ми боремося проти таких фактів.

Я підходила до Дмитра Олександровича щодо того, щоб запровадити тут, в українському парламенті дебати, я думаю, що це наше майбутнє.

Ще одне. Нашій фракції важко, але важко і їм, опонентам, які там, бо вони не зробили того, що ми робимо зараз, – не робили цих реформ (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Приходько Наталії Ігорівні, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

ПРИХОДЬКО Н.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Загородньому Юрію Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Загородній Юрій Іванович. Будь ласка.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Добрий день! З цієї високої трибуни я неодноразово звертався до Президента України з пропозицією припинити тиск на опозицію та її лідера Віктора Володимировича Медведчука.

Сьогодні я звертаюся до українського народу, ви маєте знати правду, чому влада здійснює репресії проти партії «Опозиційна платформа – За життя», чому тримає під арештом Віктора Володимировича Медведчука, чому так звана демократична влада закрила три інформаційні канали за антиконституційним рішенням Ради національної безпеки і оборони. Причина одна: бо там народ України чув правду, а не слухав казочки Президента Зеленського про те, що в Україні дороги кращі, ніж у Нью-Йорку, про те, що ми є майстрами спорту в боротьбі з COVID-19, про те, що влада Зеленського перемогла корупцію. Але скандал «Офшор 95» показав, що влада Зеленського корупцію не перемогла, вона її очолила.

Наведу ще декілька антирекордів нинішньої влади. Ціна на газ на Українській енергетичній біржі 1 жовтня встановила новий історичний рекорд – «Нафтогаз» продав газ за ціною 1440 доларів, і це вище навіть європейської ціни. Але якби Президент Зеленський скористався домовленостями, яких досягла команда ОПЗЖ під керівництвом Віктора Володимировича 2019 року, то Україна уже два роки отримувала б газ за ціною 175 доларів.

Ще декілька прикладів. Українська газотранспортна система – одна з найбільших і найпотужніших у світі, але вона ризикує перетворитися на купу металобрухту, тому що непрофесіоналізм і геополітичні помилки влади довели до цього. Віктор Володимирович Медведчук уже три роки відстоює ідею газотранспортного консорціуму між Європейським Союзом, Україною та Російською Федерацією, і це дозволило б зберегти українську газотранспортну систему, а українці мали б дешевий газ.

По боротьбі з пандемією Україна знаходиться на рівні африканських країн. Тристоронній газовий консорціум, знижка ціни на газ, виробництво власної вакцини, план щодо припинення збройного конфлікту на сході України – це ті напрацювання, які запропонував Віктор Володимирович Медведчук нинішній владі, але через недалекоглядність і політичний егоїзм влада відкинула ці напрацювання. І сьогодні ми спостерігаємо таке: Президент Зеленський та його команда формують нову форму державного управління, якої ще не бачив світ, – це президентська монархія, або її можна назвати ще антиконституційною монархією, бо наш Президент не хоче жити за Конституцією та законами України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Васильєву Ігорю Сергійовичу, фракція «Слуга народу».

ВАСИЛЬЄВ І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 158, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Потураєву Микиті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микита Русланович Потураєв, «Слуга народу». Будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановна президіє, шановні колеги! Я хотів би почати з різкого засудження як всіма моїми колегами в нашому комітеті, так і всією нашою фракцією абсолютно ганебних подій, які сталися в «Укрексімбанку». Ми вже збираємо підписи під зверненнями до правоохоронців і вважаємо, що всі причетні до цієї ганебної історії мають бути покарані відповідно до законодавства.

Зараз я перейду до іншої теми, щодо якої хотів виступити. Це сумна історія, яка не мала так закінчитися, – історія про команду. Коли ми, фракція «Слуга народу», прийшли сюди, ми були командою і планували здійснити певні речі – зробити діяльність парламенту більш ефективною, планували, що тут з'явиться справжня, ґрунтовна, глибока цивілізована дискусія, планували, що парламент працюватиме з високою ефективністю на користь Україні. На жаль, рекомендації міжнародних експертів, так званої місії Пета Кокса, не були враховані, на жаль, зміни до Регламенту блокувалися, на жаль, ми тут місяцями потопали в абсолютно божевільних маніпулятивних поправках, нам розповідали антисемітську маячню про те, що українську землю скуплять Ротшильди і Сорос і з'їдять. Ну, що, з'їли? Ні.

Нам тут розповідали, що ми, Президент, РНБО порушуємо свободу слова. Щось не вдається, бо люди з підсанкційних медіа чудово себе почувають у кулуарах Верховної Ради. Це я до того, що коли ми захищаємо керівника парламенту, який дозволив їм тут знаходитися, і кажемо про Регламент, то хочу нагадати певним колегам, що так само важко бути трохи вагітними, як і бути тут патріотами, а тут – ні. Хочу нагадати, що на країну напали, і коли вороги країни себе чудово почувають у кулуарах Верховної Ради, це не те, для чого нас сюди обирали.

Отже, ми були командою. У певний момент, на жаль, одна людина, наш товариш, вирішив іти своїм шляхом. Він має на це повне право. Але це вже не про команду.

Ми залишаємося командою. Хтось, може, хоче перейти в команду до олігархів, разом, до речі, з іншими фракціями в Раді. Це не наша команда. Наша команда – це народ України, а не олігархи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Климпуш-Цинцадзе Іванні Орестівні, фракція «Європейська солідарність».

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).
Прошу передати слово Ахтему Чийгозу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Чийгоз. Будь ласка.

ЧИЙГОЗ А.З., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Восьмий рік триває окупація Криму. Дехто тут досі вважає військову окупацію Криму, бандитський тиск на мешканців Криму якимось референдумом. Це неповага до наших людей у Криму, які й досі чинять опір окупанту і за це піддаються тортурам, сидять у тюрмах, перебувають у дуже важкому становищі.

Зараз по всій Україні проходить акція підтримки дітей наших політв'язнів. Ідеться не лише про гроші, це означає бути солідарними в цій боротьбі. Я вас також закликаю долучитися до цієї акції.

«Європейська солідарність», зокрема Петро Порошенко, бере на себе допомогу дітям Нарімана Джелялова. Я вас дуже прошу приєднатися до цієї акції. Це дуже важливо для того, щоб наші люди в Криму відчули підтримку влади й особисто парламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так розумію, слово передається народному депутату Гузю Ігорю Володимировичу, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець). Група «Партія «За майбутнє», Волинська область. Шановні друзі! Я хотів би зупинитися на темі, яка хвилює дуже багатьох людей з ваших виборчих округів і з мого теж. Я представляю Волинь. У Володимирі і в Ново-волинську є величезна проблема зі свавіллям газовиків. На превеликий жаль, облгази у власності того чи іншого олігарха. У нашому випадку на Волині це пан Фірташ, який уже який рік сидить у Відні і чекає екстрадиції до США. Ці хлопці здійснюють просто наругу над населенням.

Коли ми з колегами зустрічаємося у дворах багатоквартирних будинків з мерами міст і Володимира, і Нововолинська, люди криком кричать. Перша проблема. Що роблять газовики у випадку навіть невеликої заборгованості? Вони приїжджають у приватне помешкання, ніби кваліфікують, що є витік газу, перекривають газ для людей, не питаючи, чи є там неповносправні, чи є маленькі діти, чи є якісь проблеми, просто вимикають подання газу і їдуть, нічого не пояснюючи. Таких випадків уже не просто десятки, а сотні. Люди обурені, тому що на сьогодні є різні моменти: COVID-19, у людей немає коштів та інші. Причому перекривають навіть тоді, коли є заборгованість 100 чи 200 гривень. Це неприпустимі методи, вибачте, якогось гестапо, знущання над людьми.

Друга проблема – це робота *call*-центрів облгазу. Люди, особливо старше покоління, не можуть додзвонитися по жодному питанню, а нарахування, які приходять у платіжках, незрозуміло звідки беруться. Тобто насправді немає комунікації між надавачем послуг і безпосередньо споживачами. Люди просто втрачають години і дні, коли стоять у чергах і хочуть добитися ясності, за що їм потрібно платити. Це неправильна історія.

Я хочу звернутися до всіх інстанцій: до НКРЕКП, до профільного міністерства, до правоохоронних структур – давайте наведемо порядок, давайте не дамо можливості приватним облгазам знущатися з простих мешканців, давайте шукати механізми, щоб не було цих відключень у приватних помешканнях за надуманими підставами, щоб була комунікація безпосередньо приватної структури, щоб чітко чули кожного, хто звертається до них з проблемами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Гузенку Максиму Васильовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ГУЗЕНКО М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 161, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Михайлу Радущькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Радущький Михайло Борисович. Будь ласка.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановний головуючий! Насамперед я хотів би привітати рішення Голови Верховної Ради пана Разумкова про зняття всіх обмежень щодо присутності журналістів у залі Верховної Ради.

Але в мене є запитання. Перше. Чому, коли Україна була в «зеленій» зоні, коли в нас практично не було жодного хворого на добу, ми не знімали обмеження? Чому, коли комітети просили дозволити доступ журналістів на засідання

комітетів, ми не знімали обмеження і казали, що в нас карантин? Сьогодні, коли в Україні 13 тисяч хворих на добу, ми знімаємо обмеження.

Я вітаю це рішення, але хотів би знати, чому в нас подвійні стандарти, чому звичайний керівник, який має виконувати робочі завдання, стає політиком? Чому, коли сьогодні стало вигідно пустити журналістів і показати, який він хороший, а хтось буде поганий, коли, не дай Боже, запровадять «червону» зону, ми знімаємо обмеження? Сьогодні Київ на межі «червоної» зони, ми маємо це розуміти.

Друге. Я звертаюся до опозиції, яка дуже завзято захищає рішення фракції «Слуга народу» і ще двох груп відкликати Голову Верховної Ради з посади. Запитайте, чому ваші законопроекти не проходять? Чому їх не включають до порядку денного? В Україні за рік 85 тисяч людей помирають від шкідливого впливу тютюну. Від 1 червня, Міжнародного дня захисту дітей, спікер Верховної Ради не ставить до порядку денного або ставить у непрохідний список проект закону проти тютюнопаління. Де стандарти? Чому, коли в нас є 2,5 мільйона людей, яким необхідне лікування, спікер всіма можливостями, тому що він особисто цього не хоче, «збиває» цей законопроект?

У мене запитання: подвійні стандарти влаштовують опозицію? Тоді підтримуйте. Мене не влаштовують, я хочу працювати і хочу, щоб спікер був не політиком, а виконавцем.

Чому засідання Погоджувальної ради перетворилося замість робочої наради на політичний виступ спікера Верховної Ради як головуючого? Чому ми другий день втрачаємо дорогоцінний час і в нас немає порядку денного? Учора спікера попросили: зберіть ще одне засідання Погоджувальної ради, давайте будемо працювати, але на даний час оголошення про засідання Погоджувальної ради немає.

У мене більше запитань немає. Якщо всіх це влаштовує, ну, давайте далі будемо займатися політикою, а не роботою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Скоріку Миколі Леонідовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги, шановні громадяни України! Хотілося б зупинитися на декількох питаннях.

Перше. У дні, коли весь світ відзначає 80 річницю трагедії у Бабиному Яру, коли в Києві перебувають перші керівники Німеччини та Ізраїлю, варто задуматися над спробами в цьому залі переписати історію, над проявами фашизму в нашій державі, над спробами заперечити Голокост. Заперечення Голокосту

є кримінальним злочином у багатьох країнах світу, і я думаю, що Верховна Рада обов'язково повинна звернути на це увагу й зробити серйозні висновки для країни з точки зору гуманітарної політики.

Друге. Ви знаєте, якщо дослухатися до того, що переді мною говорили представники монобільшості, то вони пояснювали суспільству, чому вони вирішили відставити спікера, вся провина якого в тому, що він, працюючи в команді «Слуга народу», намагався виконувати Регламент.

Мені дуже дивно, що замість того, щоб обговорювати спікера і те, як ви його будете відставляти – правильно чи неправильно, ми не обговорюємо тих питань, які насправді турбують країну. Про мир і виконання Мінських угод я взагалі не кажу, тому що останнім часом я чую лише войовничі, псевдопатріотичні заяви фракції «Слуга народу» про те, як ми повинні відвойовувати Донбас, замість того, щоб, дійсно, розпочати процес реалізації політичної частини Мінських угод.

Але на сьогодні на перше місце виходить навіть не це питання, а питання виживання країни через стрімке і неконтрольоване зростання ціни на газ. Сьогодні зранку я прочитав, що ціна на газ досягла 1 тисячі 600 доларів за тисячу кубометрів.

Ви поспілкуйтеся на місцях з людьми, почуйте точку зору органів місцевого самоврядування, коли Прем'єр-міністр, Президент заявляють, що тарифи не зростуть. Як вони не зростуть? Ви намагаєтеся перекласти тарифи на місцеву владу. Вони не мають відповідних коштів, не мають відповідного фінансового ресурсу, і ви повинні сказати їм правду, що будете вимагати, і вони фактично це робитимуть – закриття більшості бюджетних закладів, тобто шкіл, дитячих садків, лікарень. Ви повинні говорити суспільству правду, тому що жодних кроків для стабілізації цього питання, для врахування пропозицій фракції «Опозиційна платформа – За життя», керівництва нашої фракції в особі Юрія Бойка стосовно того, щоб ми відштовхувалися від української ціни на газ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Швачку Антону Олексійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ШВАЧКО А.О., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Данилу Гетманцеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гетманцев Данило Олександрович.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! На жаль, ми сьогодні не можемо розглядати законопроекти, бо в нас відсутній порядок денний. Чому? Тому що його затвердження було зірвано на засіданні

Погоджувальної ради в понеділок, не поставлено на голосування пропозицію найбільшої фракції щодо порядку денного на цей тиждень. Власне, парламент дав оцінку діям керівництва Верховної Ради, відсторонивши від ведення засідань на два дні, але вчора ми звернулися, щоб провести засідання Погоджувальної ради і затвердити порядок денний, щоб сьогодні вже працювати над законопроектами. Погоджувальна рада не збирається.

Через опозиційні фракції та засоби масової інформації нам передають, що вона не збирається тому, що начебто необхідно три дні, щоб розіслати документи тим членам Погоджувальної ради, які повинні зібратися. Три дні, хоча з понеділка в нас не затверджений порядок денний. Три дні, про які ми згадали чи не вперше за всю історію цього скликання.

Чому всі ці дії виникли тоді, коли у Верховній Раді з'явився антиолігархічний пакет? Чому умисно затягується розгляд законопроекту [№ 5600](#), до якого на сьогодні є 11,5 тисячі поправок? Тому що, напевно, це приносить гроші тим чи іншим бізнес-колам, бо якби ми прийняли законопроект № 5600 у липні, як збиралися, то олігархат не заробив би більше 5 мільярдів, а ці 5 мільярдів заробила б держава.

Чому стільки питань щодо законопроекту [№ 5599](#)? Якщо є сумніви в рішенні, яке прийняла Верховна Рада, чому не внести пропозиції відповідно до статті 131 Регламенту і виправити цю помилку, знявши всі сумніви, як це, до речі, ми робили щодо інших рішень?

Чому ми підняли всю цю казуїстику саме сьогодні? Мені здається, що всі в цьому парламенті за Регламент і за те, щоб спікер Верховної Ради був спікером усього парламенту. Але Регламент повинен застосовуватися однаково, без подвійних стандартів, а спікер повинен бути спікером усього парламенту, а не спікером опозиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Арешонкову Володимирі Юрійовичу, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане головуючий, шановні колеги! Дві короткі картинки з історії.

Перша картинка. Кінець 1990-х років, у Сполучених Штатах Америки проводиться глибоке дослідження щодо рівня знань, які отримують учні шкіл, студенти вищих навчальних закладів. Після того як було завершено таке глибоке вивчення, на стіл Президенту поклали доповідну записку, яку він озвучив. Зміст її приблизно такий: є загроза національній безпеці Сполучених Штатів внаслідок низької якості освіти. Що було зроблено після цього? Було вкладено величезні кошти, модернізовано систему і сьогодні країна знаходиться на відповідному рівні.

Друга картинка. Початок 2000-х років, Президент Ющенко повертається з однієї з азіатських країн і заявляє про те, що він переконався, наскільки швидко вдалося цій країні провести реформи, позитивні зрушення саме завдяки кардинальній зміні системи освіти.

Повернімося до нашого часу. Нагадаю вам нещодавній виступ Прем'єр-міністра, де він заявив про те, що Нова українська школа, а конкретно її педагоги, вчителі мають виконати важливу державницьку місію – виховати нового патріота України, молоду людину, яка буде освічена, сучасна, конкурентоспроможна в цьому бурхливому світі.

Тепер у мене запитання: чи усвідомлюють до кінця шановний Прем'єр-міністр і наш уряд, що потрібно для цього зробити, щоб педагоги, вчителі могли виконати цю надзвичайно важливу місію?

Я ще раз повертаюся до питання фінансування галузі української освіти і науки. Шановні колеги, ми зараз працюємо над бюджетом наступного року. Давайте зробимо все, щоб було достойне фінансування для гідної оплати праці, створення необхідних умов для роботи наших педагогів.

На завершення ще раз щодо створення нового правоохоронного органу – Бюро економічної безпеки. Я вчергове звертаюся до уряду: 25 вересня минуло, два місяці дається на те, щоб запрацював новостворений орган. На сьогодні ще не вирішено питання щодо приміщення, необхідного обладнання, організаційної техніки, кадрів, які потрібно вже сьогодні набирати. Давайте прискоримо цей процес, тому що це надзвичайно важливий орган для всієї країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Юрійовичу.

Слово надається народній депутатці України Безуглій Мар'яні Володимирівні, фракція політичної партії «Слуга народу». Це крайній на сьогодні виступ. Будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»).* Прошу передати слово Костіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костін Андрій Євгенович. Будь ласка.

КОСТІН А.Є., *голова Комітету Верховної Ради України з питань правої політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Ми всі зараз у складній ситуації, але вона виникла не вчора і не позавчора, і не минулого тижня. Вона накопичувалася багато місяців. Ми всі маємо План законопроектної роботи Верховної Ради України. У ньому є дуже багато законопроектів з різних питань, які спрямовані на реформування багатьох дуже важливих напрямів життя в Україні.

Мені як голові комітету дуже шкода, що попередні порядки денні пленарних засідань формувалися таким чином, що багато тижнів законопроекти, які є в Плані законопроектної роботи, або не вносилися до залу, або технічно ставилися в так звану непрохідну частину нашого порядку денного. Це для мене і для багатьох інших голів комітетів завжди було незрозуміло, тому що наші комітети спрацювали і внесли до залу Верховної Ради ті законопроекти, які були нами розроблені.

Наприклад, якщо ми говоримо про реформування судової влади, то це не лише ті закони, які ми прийняли на минулій сесії, а й багато інших питань, які потребують швидкого розвитку. Ми не можемо дозволити відправляти, наприклад, засобами електронного зв'язку, електронною поштою судові повістки для того, щоб спростити доступ громадян і бізнесу до правосуддя, поки не приймемо відповідного закону. Мабуть, він технічний, але такий закон дасть змогу скоротити багато часу і багато бюджетних коштів на відправлення судових повісток. Ми не можемо завершити реформування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, поки відповідні законопроекти чекають свого прийняття в непрохідній частині порядку денного.

Тому я дуже хочу, щоб наші пріоритети були змінені для того, щоб ми могли проводити ті реформи, яких від нас чекає український народ. Я вважаю, що робота Верховної Ради має бути пріоритизована найперше задля того, щоб ми виконували План законопроектної роботи. Ці законопроекти мають ставитися в прохідну частину порядків денних наших пленарних засідань для якнайшвидшого ухвалення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час для виступів вичерпано.

У мене дві заяви з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ, я правильно розумію? Спочатку заява щодо перерви від двох фракцій – «Європейська солідарність» і «Голос».

Я надаю слово народному депутату Костенку Роману Васильовичу. Після цього ще виступить Шахов від групи «Довіра» і фракції «Батьківщина». Потім ми переходимо до порядку денного, за який ще маємо проголосувати, тому прошу запросити народних депутатів до залу.

Будь ласка, Романе Васильовичу.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Шановні колеги, шановні громадяни! Десяток разів я і представники інших опозиційних фракцій закликали з цієї трибуни до створення тимчасової слідчої комісії щодо зриву спецоперації по «вагнерівцях». Потім ми закликали до прозорого розслідування

щодо зриву цієї спецоперації. Ми також спостерігали роботу тимчасової слідчої комісії, яка наробила багато шуму, але не відповіла на ключове питання: чи була зрада в Офісі Президента?

Після численних засідань комісії суспільство все-таки зрозуміло, що це була саме українська спецоперація. Суспільство також зрозуміло, що хтось зробив так, що ті найманці, вороги нашої держави, не постали перед українським судом, а повернулися до Російської Федерації, а можливо, дехто з них і на Донбас. І поки всі чекали звіту ТСК, Верховний Головнокомандувач Президент Зеленський сказав у прямому ефірі про те, що саме він розповів Президенту Лукашенку про хід цієї спецоперації, цим самим показавши, що, можливо, була зрада в Офісі Президента.

Я вам скажу, що я сам планував спеціальні операції щодо захоплення ворогів і робив так, щоб вони з непідконтрольної території опинялися на нашій, і знаю, скільки потрібно сил, засобів, ресурсів, а іноді й жертв для того, щоб вони опинилися тут. Тому в мене зараз звернення до тимчасової слідчої комісії і до її членів, які анонсували, що її робота вже доходить до свого завершення.

Заява Президента робить новий поворот у цій історії, і зараз потрібно не завершувати роботу комісії, а починати її знову і чітко давати відповіді суспільству, чому і навіщо Верховний Головнокомандувач передав інформацію про хід операції країні, яка тісно співпрацює з агресором. Цієї відповіді чекає все українське суспільство, а особливо наша армія, наші спецслужбовці, які стоять на захисті незалежності нашої держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається, теж відповідно до заяви з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ, народному депутату Шахову Сергію Володимировичу. Після цього, колеги, прошу запросити всіх до залу, ми маємо ухвалити порядок денний на сьогодні.

Будь ласка, Сергію Володимировичу.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Передаю привіт від «Нашого краю» з Донбасу. Шановні колеги, завершуйте сьогодні холодомор, який відбувається в країні. Я проїхав від Харкова, Донецька, Луганщини і навіть Запоріжжя, не вистачило часу за тиждень, – тисячі людей звертаються до вас завершити не тільки холодомор, а й голодомор. Шоу море – хліба у людей немає, 10 мільйонів людей на сьогодні голодують, за вашою ж статистикою.

Ви говорите, що типу знизили тарифи. Тариф за електроенергію був 90 копійок за умови споживання до 100 кіловат, став – 1 гривня 68 копійок. Де зниження тарифів, скажіть, будь ласка? Чому сьогодні з людей беруть тариф за транзит газу по трубах, які вони будували? Хто відповідатиме за це? Дайте

відповідь людям, хто володіє облгазами. Дайте відповідь, чому людина, яка поїхала на заробітки за кордон, повинна сплачувати тариф за транзит газу. Скажіть, будь ласка, чому ви закриваєте школи, зробили якийсь «лохдаун»? Та тому, що для українських шкіл ціна газу – 35 гривень, уявіть собі! Сьогодні собівартість харчових продуктів – хліба, молока, цукру тощо – зросла в три рази. Чому? Тому що вартість газу також 35 гривень. Для Луганщини й Донеччини ціна на зовнішню електроенергію – 5 гривень 70 копійок. НКРЕКП, схаменіться! Поясніть, чому така ціна, чому люди повинні сплачувати навіть за ті території? Чому в Києві ціна – 3 гривні 60 копійок?

У нас є вихід. Спеціалісти «Нашого краю» подали законопроект [№ 6064](#), який зупинить повністю відключення від газу, від світла, від тепла людей під час холодів. Ви хочете, щоб люди примерзали до ліжок, а потім патологоанатоми говоритимуть про переохолодження тіла. Вистачить на сьогодні, ще раз кажу, шоу, дайте людям хліба, нагодуйте їх, дайте робочі місця. Чи будуть їздити автівки дорогами, які ви будуєте, якщо взимку люди перекриють ці дороги?

Хіба від того, що ви підвищуєте ціну на газ, у людей більше грошей з'явиться? На сьогодні борг за житлово-комунальні послуги становить 70 мільярдів. Хто віддаватиме ці гроші? Яка буде реструктуризація цього боргу? Поясніть людям, що відбувається.

Тарифний геноцид – геть! Дайте людям нормально жити в країні! Дайте дешевий газ, який добувається в країні! Дайте дешеву електроенергію, яка добувається в країні! Дайте дешеву воду! Це належить людям. Монополії повинні належати людям, а не олігархічним групам, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, як уже сьогодні неодноразово повідомлялося, у понеділок на засіданні Погоджувальної ради був обговорений розклад засідань Верховної Ради на 5-8 жовтня 2021 року, підготовлений Апаратом Верховної Ради за поданням комітетів з урахуванням пропозицій депутатських фракцій і депутатських груп. Але цей розклад не був ухвалений Погоджувальною радою, як вимагає частина друга статті 24 Регламенту Верховної Ради України.

З огляду на це, оскільки розклад пленарних засідань не був ухвалений, пропонується затвердити порядок денний сьогоднішнього пленарного засідання та включити до нього питання, які згідно з частиною четвертою статті 20 Регламенту Верховної Ради включаються до порядку денного позачергово без головування. Проект такого порядку денного вам наданий (*Шум у залі*).

Ми можемо розглядати питання щодо призначення позачергових виборів, встановлення меж міст, ратифікації та інші. Проект порядку денного у вас є.

З процедури? Тоді виступи лише з процедури.

Ірина Володимирівна, Олександр Сергійович та Івченко – три виступи з процедури по 1 хвилині, і переходимо до голосування.

Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дорогі українці! Ви щойно прослухали чотири виступи представників монобільшості. Начебто ми повернулися в 1937 рік, коли на партійних зборах розпинали перший номер зі свого списку за те, що нібито через нього немає зараз порядку денного. Насправді його немає через монобільшість і дві групи, які підголосували грубому порушенню Регламенту, відстороненню спікера за незрозумілих причин. Нагадаю, що стаття 29 Регламенту вимагає відсторонення головуючого виключно за грубі порушення на нинішньому пленарному засіданні. Так само з грубим порушенням було поставлено до порядку денного питання щодо його відставки. Я нагадаю, що наша фракція і досі не отримала звіту Голови Верховної Ради і звіту Рахункової палати, які є обов'язковими для того, щоб розглядати це питання.

Саме через вас, через те, що ви вибігли із засідання Погоджувальної ради, коли виступав Порошенко і говорив правду про офшори Зеленського, немає сьогодні порядку денного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Івченку. Після нього – Колтунович. Після цього переходимо до голосування.

Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановний головуючий! Учора пан Потураєв з трибуни Верховної Ради сказав про те, що у вас є монобільшість і ви вправі ставити до порядку денного будь-які законопроекти. Пане головуючий, я хотів сказати, що, за останніми рейтингами, опозиція, яка сидить у залі, має більше 50 відсотків. Це «Європейська солідарність», «Батьківщина», ОПЗЖ та інші фракції і групи. Вони на сьогодні мають фактичний рейтинг.

Ми вас просимо, пане головуючий, будь ласка, врахуйте це питання і ставте до порядку денного законопроекти, які підготовлені опозиційними фракціями. Це законопроекти щодо тарифів, соціальні законопроекти, законопроекти, які врегульовують питання ціни на газ, на сьогодні це складна ситуація і газ власного видобутку логічно було б віддати громадянам України та підприємцям. Ці законопроекти підтримуються Федерацією роботодавців, профспілками та всіма іншими. Просимо вас врахувати цю позицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Вадиме Євгеновичу.

Але, я ще раз кажу, у зв'язку з тим що Погоджувальна рада не затвердила, ми можемо голосувати лише те, що ми можемо. На превеликий жаль, на ініціативу ми... На наступний, звичайно, будемо говорити.

Будь ласка, Олександрє Сергійовичу. Після цього переходимо до голосування.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний головуєчий, шановні колеги! Ми ознайомилися з проектом порядку денного, який був розданий. Можна його підтримати, ніхто не заперече проти зміни назв і меж, але я проти, наприклад, того, що ми беремо нові кредити, і наполягатиму на обговоренні. Це перше.

Друге. Ми денонсуємо окремі угоди в рамках СНД, які стосуються, наприклад, сільського господарства, а це також збитки в національній економіці. Я наполягаю, щоб такі речі розглядалися за повною або скороченою процедурою, але з обговоренням, для того щоб хоча б почули цифри, які додаткові кредити ми беремо.

Далі на продовження теми колег я хотів би, по суті, доповісти, що на сьогодні є кілька важливих моментів, на які ми маємо відреагувати як Верховна Рада. Наприклад, від'ємне сальдо торговельного балансу мало б подати від нас такий імпульс, як інструмент із політики імпортозаміщення, або ті законопроекти, які, наприклад, пройшли перше читання (це в тому числі й те, що робили ваші колеги), щодо локалізації. Ці проекти мали б уже розглядатися Верховною Радою, щоб ми підтримали вітчизняного товаровиробника.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє Сергійовичу.

Железняк Ярослав Іванович. Після цього переходимо до голосування.

Ярославе Івановичу, 1 хвилина. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Нам же розповідали, що ми не встигаємо, що поправки заважають, що великий порядок денний. Я все розумію, але перейменування села Поминик або Старий Чорторійськ – це, напевно, не те, що врятує нашу економіку.

Я від «Голосу» подавав проект порядку денного. Не повірите, але там багато законопроектів, які ми подавали разом з колегами з інших фракцій. Це проекти законів, які принесли б вам мільярди фінансової допомоги. Чомусь навіть ці законопроекти не поставили до порядку денного. Тому давайте чесно говорити, коли вчора порушували процедуру і знімали Голову парламенту, треба

було хоча б на крок уперед подумати, щоб ми зараз не втрачали два пленарних дні, за всієї поваги до перейменування, на такі речі, а трохи попрацювали б для держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ярославе Івановичу, якщо дозволите, я все-таки хочу нагадати, що все, про що ви сказали, це законопроекти, а лише через те, що не був затверджений на засіданні Погоджувальної ради проект, де ці важливі законопроекти і сотня інших стояли... (*Шум у залі*). Безперечно, я теж... А зараз ми можемо тільки те, що можемо.

Тому, шановні колеги, з вашого дозволу я ставлю на голосування запропонований вам проект порядку денного пленарного засідання шостої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання від 6 жовтня 2021 року. Він вам розданий, починається із законопроекту № 6114 і далі – ті проекти, про які я говорив.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, тоді ми рухаємося за цими законопроектами, які ми сьогодні затвердили. Переходимо до їх розгляду.

Перший проект постанови. До вашого розгляду пропонується проект Постанови «Про призначення позачергових виборів Зайцівського сільського голови Синельниківського району Дніпропетровської області» ([№ 6114](#)).

Потребує обговорення? (*Шум у залі*).

Тоді спочатку розглянемо його за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник голови... (*Шум у залі*). Я ж теж, щоб без обговорення, але «Європейська солідарність» хоче висловитися.

Слово надається заступнику голови Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Загоруйко Аліні Леонідівні.

Будь ласка, Аліно Леонідівно.

ЗАГОРУЙКО А.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги,

шановні народні депутати! У нас на розгляді питання щодо призначення позачергових виборів, це проект постанови № 6114.

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на своєму засіданні 22 вересня 2021 року розглянув питання щодо призначення позачергових виборів Зайцівського сільського голови Синельниківського району Дніпропетровської області. Зазначене питання було порушено перед Верховною Радою у зв'язку з достроковим припиненням повноважень Зайцівського сільського голови Хорішка Володимира Дмитровича за власним бажанням на підставі звернення з особистою заявою про складення повноважень голови.

За результатами розгляду питання комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини першої статті 5, частини третьої статті 194, частини першої статті 195 Виборчого кодексу України призначити позачергові вибори Зайцівського сільського голови Синельниківського району Дніпропетровської області на неділю 27 березня 2022 року, прийнявши відповідний проект постанови Верховної Ради України в цілому.

Прошу колег підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, хто бажає виступити з цього питання? Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Ще раз нагадую, це питання стосується призначення позачергових виборів Зайцівського сільського голови Синельниківського району Дніпропетровської області і виступати потрібно щодо цього питання.

Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане головуєчий, прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановний пане головуєчий, шановні колеги! Безумовно, ми будемо підтримувати проект постанови про призначення позачергових виборів. Але в нас є всі підстави сумніватися в тому, що в Україні буде збережена реальна система прозорих, демократичних виборів. Це вже довела ситуація в окрузі № 87. Всі підстави для цього сумніву є також і в тому, як проходить спікеріада сьогодні в стінах цього парламенту, яку ви перетворюєте на клоунаду.

Колеги, ви слідуєте словам Президента Зеленського, який продовжує брехати всій країні, який продовжує порушувати закони й Конституцію, починаючи від того, як він дочасно припинив повноваження парламенту восьмого

скликання, який продовжує насаджувати автократичний режим в Україні, який продовжує вашими руками знищувати демократію і парламентаризм в Україні. Тому що сьогодні зміна спікера – це не про прізвище Разумкова, це про заперечення будь-якої іншої думки, відмінної від вашої.

Так, колеги, не буває. Політична реальність така, що будь-яка партія, яка буває при владі, колись опиняється в меншості або в опозиції. І коли ви говорите про те, що хочете змінити Регламент саме в такий спосіб, щоб він відповідав нібито політичній реальності, ви хочете, насправді, підмінити поняття парламентаризму і зруйнувати його.

Ще є час зупинитися. Є час і можливість слідувати парламентським процедурам. Є ще час і можливість засудити офшорні оборудки Коломойського разом із Зеленським. Є ще час і можливість перестати зраджувати вашим виборцям.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Стефанишиній Ользі Анатоліївні, фракція політичної партії «Голос».

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Об'єднання «Справедливість». Прошу передати слово моєму колезі Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Михайлович Лозинський. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Розгляд проектів постанов про перейменування, про зміну меж, про позачергові вибори неодноразово переносився, і я звертаюся до кожного, хто говорить про те, що вони не важливі: приїдьте, будь ласка, в ці громади, в села, містечка, подивіться в очі тим людям, які не можуть перереєструвати свої земельні та інші документи, які не можуть обрати голів своїх громад і мусять жити з виконуючими обов'язки.

Але, на превеликий жаль (я звертаюся до президії і до кожного з нас), ми не можемо блокувати роботу нашого парламенту, не можемо використовувати норми Регламенту і водночас не розглядати важливих для країни законопроектів.

Зокрема, один з таких законопроектів, який стосується виборів, надзвичайно важливий, системний, який підписали всі фракції та групи, за моїм авторством. Це проект закону, який вирішує колізію в законах, яка дозволила, наприклад, у Харкові 70 днів не дізнаватися, що мер помер. Геннадій Кернес

помер 16 грудня, а міська рада Харкова узяла до відома факт смерті 24 лютого. Громада живе без голови 70 днів, більше півроку затягуються і не проводяться вибори.

Такі законопроекти, які розв'язують конкретні проблеми, уже зареєстровані, підтримані комітетом, практично всіма фракціями та групами, теж повинні розглядатися. Сьогоднішні проекти постанов про призначення виборів ми повинні підтримати, тому що вони стосуються конкретних людей, конкретних громад і не вам казати, що тут пріоритетніше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Мамояну Суто Чолоєвичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МАМОЯН С.Ч., член Комітету Верховної Ради України з питань правохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Лукашеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Лукашев. Будь ласка.

ЛУКАШЕВ О.А., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Дійсно, надважливе питання – вибори Зайцівського сільського голови Синельниківського району Дніпропетровської області.

Але ж давайте не будемо забувати, що минув уже другий рік, як не проведені вибори на Донбасі у вісімнадцяти ОТГ, як майже півмільйона людей, повноцінних українських громадян, позбавлені конституційного права, гарантованого статтею 38 Конституції України, обирати органи місцевого самоврядування і бути обраними до них. Якщо Конституція гарантує місцеве самоврядування, то чинна «зелена» влада робить усе для того, щоб ліквідувати це як інституцію демократичного суспільства. Як ми після цього можемо говорити про те, що Україна є демократичною державою?

Подивіться, що відбувається. Центральна виборча комісія, яка не має власної дискреції щодо оцінки безпекової складової, залюбки вірить тим листам негідників губернаторів, які основним аргументом на користь скасування виборів використовують лише існування нібито вірогідності погіршення безпекової складової у гірший бік.

Друзі, та я хочу сказати, що існує вірогідність взагалі третьої світової війни і кінця світу, який ви наближаєте, знаходячись більше двох років у владі! Це необхідно припинити. Необхідно гарантувати конституційне право і дозволити виконати виборцям своє право обирати і бути обраними. Я нагадаю, що ця

ганебна постанова ЦВК була скасована Шостим апеляційним адміністративним судом, але ж Верховний Суд гальмує цей процес і не дає нашим громадянам реалізувати своє конституційне право.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Задорожньому Миколі Миколайовичу. Передайте, будь ласка, офіційно.

ЗАДОРЖНИЙ М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 162, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Лабі Михайлу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Лаба. Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні друзі! Ось і бачимо ми цинізм спікеріади, тобто зараз, маніпулюючи, виступають 10 хвилин щодо такого проекту постанови і гальмують процес призначення.

Що відбувається? Людина написала заяву, голова громади відмовився, отже, ми повинні призначити позачергові вибори. Але ми зараз 10 хвилин витрачаємо на таке питання. Профільний комітет подав нам на розгляд проект. У 2019 році було 200 непризначених виборів по Україні. Хтось говорить про макроекономіку. А як працюватимуть голови ОТГ? Хто думає про територіальні громади, коли просто гальмується призначення позачергових виборів?

Я думаю, що коли ми цю ситуацію постійно запускаємо в русло політики тут, у головній залі законодавчих ініціатив, це ганьба. Прошу повернутися до роботи і розглядати це все в темпі, який запропонував комітет. Матеріали підготовлені. Хто мав бажання, потрібно було в комітеті їх розглянути.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування.

Сергій Володимирович Шахов. Будь ласка. Після цього переходимо до голосування.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Зараз оця «зелена гидота» сидить і говорить, що не сказали про вибори. То я відповім. Ваш губернатор «Гайдуй», який грабує державу на 22 мільярди гривень, сьогодні повністю спалив ліс і вбив 16 людей! А ви сидите й базикаєте. Ідіть на Луганщину і скажіть. Вкрали мільйон голосів! (*Шум у залі*). Закрийте свій рот і нормально поведіть себе як народний депутат.

До речі, ще раз хочу сказати. Прибирайте свого «гидоту» з Луганщини і проведіть вибори, 500 тисяч людей позбавлені свого конституційного права, як сказав депутат Лукашев. У Донецькій області така ж біда. Крадії і «воры»! Мільярди гривень крадете через військово-цивільні адміністрації! Ще раз хочу сказати: майте совість (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергію Володимировичу, я просив би наступного разу все-таки обирати лексику, ближчу до парламентської. Дякую.

Шановні колеги, готові голосувати? (*Шум у залі*). Ви вже виступали від «Слуги народу».

Прошу зайняти місця.

Ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проект Постанови «Про призначення позачергових виборів Зайцівського сільського голови Синельниківського району Дніпропетровської області» ([№ 6114](#)) у цілому.

Прошу зайняти робочі місця. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 335.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступне питання – проект Постанови «Про призначення позачергових виборів Часовоярського міського голови Бахмутського району Донецької області» ([№ 6115](#)).

Шановні колеги, потребуєте обговорення, так? Тоді спочатку прошу проголосувати за скорочену процедуру розгляду цього питання.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова заступника голови Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Аліну Леонідівну Загоруйко.

Будь ласка, Аліно Леонідівно.

ЗАГОРУЙКО А.Л. Дякую. Шановні колеги, продовжуємо розгляд питань щодо призначення позачергових виборів. У нас на порядку денному проект постанови № 6115.

Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на своєму засіданні 22 вересня 2021 року розглянув питання щодо призначення позачергових виборів Часовоярського міського голови Бахмутського району Донецької області.

Зазначене питання було порушено перед Верховною Радою України у зв'язку з достроковим припиненням повноважень Часовоярського міського голови Верзілова Дмитра Олеговича за власним бажанням на підставі звернення з особистою заявою про складення повноважень голови.

За результатами розгляду питання комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини першої статті 5, частини третьої статті 194, частини першої статті 195 Виборчого кодексу України призначити позачергові вибори Часовоярського міського голови Бахмутського району Донецької області на 27 березня 2022 року, прийнявши відповідний проект постанови Верховної Ради України в цілому.

Прошу колег підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я попрошу записатися на обговорення: два – за, два – проти. Хто бажає, записуйтеся. Будь ласка (*Шум у залі*). «Європейська солідарність» просить, вони ж хочуть виступити.

Слово надається народній депутатці Марії Миколаївні Іоновій, політична партія «Європейська солідарність».

Герашенко Ірина Володимирівна. Будь ласка. Але я прошу, питання стосується позачергових виборів Часовоярського міського голови.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Часів Яр – культовий населений пункт на Донбасі, де знаходиться штаб Об'єднаних сил і який був звільнений за часів Головнокомандувача Порошенка, за часів, коли наш колега Михайло Забродський, легендарний генерал, зі своїми побратимами звільнив 70 відсотків окупованого Донбасу. Тому в Часовому Яру, де є патріотична громада, мають пройти вибори.

Коли нас запитують про те, що ж було під Іловайськом, то, може, треба не в Порошенка і Забродського запитати, а в «уклониста» Зеленського, який чотири рази не брав повісток до армії, який у 2014 році замість того, щоб сплачувати податки, за які нашу армію мають оснащувати, одягати, взувати, годувати, просто тікав від податків і в 2014 році заплатив нуль? Якщо я говорю неправду інформацію, тут є Юзик і дуже багато інших людей з «Кварталу 95»: внесіть поправки, відкоригуйте нашу інформацію, що «Квартал 95» – десять фірм за найважчі роки війни не сплачували податків державі. І ви смієте після цього запитувати про Іловайськ?

Тепер про вибори. Наша команда проводила демократичні вибори у 2015, у 2019 роках. Що зробили ви? На Донбасі ви заборонили вибори у 18 населених пунктах, сегрегуючи насправді громадян України на тих, які мають право на місцеві вибори і які не мають.

І наостанок про «Укрексімбанк». Все це пройшло, там є ще одне питання поза кадром: то в нас тепер державний банк фінансує так звану «ДНР»? Ми

вимагаємо проведення засідання Ради національної безпеки і оборони і відповіді на питання, що ж фінансує кум і друг Зеленського, який сьогодні є головою наглядової ради і головою правління «Укресімбанку»?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці Стефанишиній Ользі Анатоліївні, фракція політичної партії «Голос».

СТЕФАНИШИНА О.А. Об'єднання «Справедливість». Прошу передати слово Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Михайлович Лозинський. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Об'єднання «Справедливість». Ще одне надзвичайно важливе питання, до якого ми перейшли, – вибори на території Донеччини, але давайте дивитися на це питання ширше – вибори на території Луганщини і Донеччини – областей, частина з яких тимчасово окупована агресором Російською Федерацією, яка восьмий рік веде проти нас війну. Я дуже прошу вас звернути увагу на це питання, тому що це не звичайні вибори, це вибори на територіях, де є мирне життя, але також постає питання – на прифронтових територіях, де життя зовсім не мирне, і окреме питання – проведення виборів на територіях, які зараз тимчасово окуповані, і потенційна можливість проведення там виборів після деокупації, реінтеграції та повернення туди України.

Ці три питання треба розглядати в комплексі, тому що сьогодні ми чуємо заклики популістів, заклики представників п'ятої колони Кремля про необхідність проведення виборів, у тому числі на прифронтових територіях. Чи потрібно говорити про повернення на територію Луганської та Донецької областей, на прифронтові території місцевого самоврядування? Так, потрібно. Чи потрібно говорити про те, що там мають обирати місцеві жителі голів та депутатів? Так, потрібно. Але цей процес має бути прозорим і зрозумілим.

Тому разом з такими організаціями, як «Опора», нашим профільним комітетом парламент повинен напрацювати чіткі критерії, коли, за яких обставин, після яких моментів реінтеграції, демілітаризації ми зможемо провести безпечно вибори на проукраїнських українських територіях Донецької та Луганської областей. Ці критерії мають бути консенсусні, прозорі і зрозумілі. Лише після цього – проведення виборів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Морозу Володимирі Вікторовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Передайте, будь ласка, слово Наталії Юріївні Королевській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Юріївна Королевська. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Ми підтримуємо цей проект постанови, щоб відбулися вибори в Часовому Яру.

Але зараз не про це, а про подвійні стандарти. Коли ви призначаєте вибори, а паралельно з цим вводите військово-цивільні адміністрації, узурпуєте владу та приводите до прямого президентського правління, порушуючи Конституцію, позбавляючи права людей обирати свою місцеву владу, ми вважаємо, що в демократичній, а тим паче європейській країні такого не може бути. Не може бути такого, що стотисячне місто Слов'янськ ви позбавили права мати свою місцеву владу, ввели там військову адміністрацію та зробили таке собі князівство губернатора та його посіпаки голови військово-цивільної адміністрації міста Слов'янська. Не може бути, коли одна людина ділить мільярдні бюджети області, розводячи там корупцію, позбавляючи людей права мати хоча б надію на мирне, цивільне життя. Не може такого бути в країні, коли ви призначаєте якихось найманців, які керують сьогодні 18 громадами Донецької та Луганської областей.

Тому наша команда звертається до вас. Досить експериментувати в нашій країні, досить порушувати Конституцію. Призначайте вибори по всій країні і дайте можливість кожній громаді, кожному громадянину жити з місцевою владою, з місцевим самоуправлінням, з Конституцією та законами України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Устенку Олексію Олеговичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

УСТЕНКО О.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Доброго ранку! Тут промовці багато казали з приводу офшорів і з приводу того, які вони були. То я хочу нагадати, що Зеленський у 2019 році, коли пройшла наша команда, і ми на законодавчому рівні зробили офшори в принципі неvigідними, тому що закон (проект [№ 1210](#)), який ми прийняли, додатково обкладає податками так, що офшори ніхто не відкриватиме.

А знаєте, у чому відмінність між Зеленським і п'ятим Президентом? У тому, що Зеленський заборонив офшори, а п'ятий Президент відкривав офшори відразу після Іловайської трагедії і виводив туди гроші з Липецької фабрики. І не вам розповідати нам з приводу них, з приводу «Укресімбанку» (*Оплески*).

Наша команда вміє самоочищатися. Ми визнаємо помилки, і якщо вони є, ми про них відкрито кажемо. Сьогодні голова «Укресімбанку» написав заяву, а в 2017 році, коли працівники УДО напали на знімальну групу журналістів «Схем», тоді, на жаль, ваше УДО і ваші правоохоронні органи не виявили жодних порушень. Ми вміємо самоочищатися (*Оплески*).

Пане головуючий, я прошу, щоб сьогодні ми йшли виключно за темою і щоб будь-які промовці казали з приводу виборів. Тому що якщо ви так сильно підтримуєте перший номер нашого списку, то, може, ви теж станете частиною «Слуги народу»?

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення... (*Шум у залі*).

Сергій Володимирович Шахов, і після цього переходимо до голосування за це питання.

ШАХОВ С.В. Що ми зараз почули, шановні колеги? Наші колеги від кожної фракції, які виступали з трибуни, – конструктивна опозиція, опозиція – сказали про вибори на Донбасі, у Луганській і Донецьких областях. Лише деякі «слуги народу» не чують того, що сьогодні розграбовується бюджет у мільярд гривень, коли в державі голодують 10 мільйонів людей, коли люди прилипають від холоду до ліжок. Їх будуть віддирати взимку з м'ясом чи що, скажіть, будь ласка? Хто відповідатиме за розкрадання бюджету в Україні?

Скажіть, чому ви сьогодні одним даєте вибори, а іншим не даєте? На Луганщині – інші люди, на Донеччині – інші люди чи що? Чи вони менше податків вам платять, які ви грабуєте?

Проект постанови [№ 5637](#) Олександра Сухова зареєстрований ще в серпні. Приймайте рішення про вибори в Донецькій і Луганській областях, у Сєверодонецьку, Лисичанську...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування.

Крулько Іван Іванович. Після цього – голосування.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Зараз ми голосуємо за призначення виборів в об'єднаних територіальних громадах, там, де вибори мають відбутися достроково. Але я хотів би звернутися

від імені багатьох українських об'єднаних територіальних громад, особливо міських, які попросили сьогодні порушити питання щодо недостачі освітньої субвенції в цьому році для виплати заробітної плати українським вчителям. Давайте це питання вирішимо. У міських громадах, наприклад, у Хустській міській громаді (я спілкувався з освітянами) 14 мільйонів субвенції не вистачає в цьому році, у Сарненській громаді – 24 мільйони не вистачає. І ця ситуація по всій Україні.

Тому я прошу, щоб ми терміново розглянули питання щодо внесення змін до бюджету і дали вчителям зароблену ними заробітну плату. Ось це питання набагато важливіше, ніж будь-які дострокові вибори в громадах. Давайте його вирішимо першочергово.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проект Постанови «Про призначення позачергових виборів Часовоярського міського голови Бахмутського району Донецької області» ([№ 6115](#)) у цілому.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Дякую.

Олександр Сергійович Корнієнко – з процедури. Будь ласка.

КОРНІЄНКО О.С., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Ми, як відомо, на завтра призначили розгляд питання щодо зняття з посади Голови Верховної Ради. Відповідно до частини третьої статті 76 Регламенту Верховної Ради України наша фракція пропонує розглянути питання, хто буде головою на цьому засіданні. При розгляді питання про відкликання з посади Верховною Радою Голови Верховної Ради України обрати за процедурою *ad hoc* з числа народних депутатів, які не підписали пропозицію про відкликання Голови, головою на пленарному засіданні народного депутата України Гетманцева Данила Олександровича.

Нагадую, що згідно з частиною третьою статті 76 Регламенту питання про обрання (*ad hoc*) головою на пленарному засіданні не включається до порядку денного пленарного засідання, а вирішується Верховною Радою без попередньої підготовки в комітетах після обговорення за скороченою процедурою.

Пропоную зараз цим зайнятися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрє Сергійовичу.

Але ми маємо проголосувати два питання: *ad hoc* включення і щодо кандидатури.

Шановні народні депутати, ми маємо розглядати пропозицію 175 народних депутатів про відкликання Голови Верховної Ради України Дмитра Олександровича Разумкова з посади.

Відповідно до частини третьої статті 76 Регламенту Верховної Ради України при розгляді питання пленарне засідання може вести обраний Верховною Радою за процедурою *ad hoc* головуючий на пленарному засіданні з числа народних депутатів, який не підписав пропозицію про відкликання Голови Верховної Ради. Питання про обрання головуючого на пленарному засіданні не включається до порядку денного пленарного засідання, а вирішується Верховною Радою без попередньої підготовки в комітетах після обговорення за скороченою процедурою.

Зараз буде скорочена процедура (*Шум у залі*). Ні, не на тому, там написано, що до цього проводиться... (*Шум у залі*).

Тому, шановні колеги, ми проводимо обговорення питання за скороченою процедурою. Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Кривошеєву Ігорю Сергійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

КРИВОШЕЄВ І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, прошу переходити до голосування (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Железняку Ярославу Івановичу.

МАКАРОВ О.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Ми знову бачимо маніпулювання Регламентом. Давайте читати, що написано в Регламенті: «Питання про обрання (*ad hoc*) головуючого на пленарному засіданні (не на завтрашньому, а на поточному пленарному засіданні) не включається до порядку денного пленарного засідання (цього, яке ми проводимо зараз, або будемо завтра проводити і завтра треба це питання обговорювати), а вирішується Верховною Радою без попередньої підготовки в комітетах після обговорення за скороченою процедурою». Це питання завтрашнього засідання, ми не можемо сьогодні домовлятися на завтра про те, як буде проходити ця процедура, завтра вже все зміниться.

Я пропоную зараз не маніпулювати Регламентом, не гнати там, де гнати не потрібно. Завтра відкриється пленарне засідання, це питання, якщо буде бажання, шановний голова фракції чи голова відповідної партії, яка має монобільшість, запропонує, і ми можемо його обговорити. На сьогодні всіх кроків, які

ведуть до узурпації влади, до централізації влади і до авторитарного правління, ми не маємо робити. Ми повинні робити кроки відповідно до Регламенту і чітко за Регламентом діяти, якщо ми хочемо розглянути таке важливе питання, як заміна Голови Верховної Ради.

Верховна Рада – це конституційний орган, це парламент, і такі серйозні питання повинні вирішуватися відповідно до букви закону, який називається «Регламент». Прошу вас, сьогодні за це питання ми не можемо голосувати. Я на цьому наполягаю і в цьому переконаний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олеже Анатолійовичу, така довідка, якщо можна. Між моментом внесення до порядку денного і моментом голосування є пленарні засідання. Так ось у цей період повинна бути обрана людина на пленарному засіданні, яка... (*Шум у залі*). Там не сказано, на цьому, на тому – на пленарному. Це для обговорення.

Ідемо далі. Будь ласка.

Слово надається народному депутату Ар'єву Володимиру Ігоровичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Геращенко Ірині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дорогі українці! У 2019 році ви, на жаль, купили kota в мішку. Kота втюхали українцям олігархи, але, дійсно, продавав його Разумков, як такий дуже інтелігентний, дипломатичний. Коли kota в мішку сховали... (*Шум у залі*). Я за темою, пані Галино, про те, що коли kota в мішку сховали, і ви брехали всій країні, що це хлопчик без офшорів, що це простий український «парень» з «Кварталу 95», який дискредитував усіх політиків, а Разумков тоді ходив і це все освячував. І звичайно, коли вчора Разумков заявив про те, що він розчарувався в людях і розчарувався в їх принципах, це дуже дивує. Він, на жаль, не назвав прізвищ людей, в яких він розчарувався, бо це всі ви і Зеленський. Але ж які принципи? Цікаво, в яких принципах він розчарувався? У тих принципах, що вас об'єднують? Конверти вас об'єднують. А насправді вас мали б об'єднувати ваші обіцянки виборцям, а це – бути чесними, а це – не порушувати Регламенту.

А зараз, дійсно, як правильно говорять вам ті люди, які знають Регламент від «корки до корки», ви його, на жаль, порушуєте. І ви, пане Стефанчук. Це у вас є конфлікт інтересів, тому що ви претендуєте на посаду Голови Верховної

Ради. Це у пана Корнієнка є конфлікт інтересів, який претендує на посаду Першого заступника Голови Верховної Ради. І врешті-решт це порушення Регламенту, тому що головуючого на засіданні, на якому буде розглядатися питання відставки Голови Верховної Ради, визначають на цьому засіданні, а не коли вам здумається.

Власне, ми лише закликали дати по процедурі 1 хвилину тим, хто допоміг би вам не вляпатися зараз у чергову халепу. Але ж ви все знаєте, ви брешете, ви продовжуєте порушувати Регламент. І Зеленський відповідає не лише за вас, а й за того свого кума, якого він поставив головою «Укресімбанку», який ми вам передали прибутковим. За два роки Зеленського там збиток – 5 мільярдів гривень. І з'ясовується, що зараз... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Корнієнко – репліка. Будь ласка. Увімкніть мікрофон Корнієнка.

КОРНІЄНКО О.С. Дякую колезі, не буду називати її прізвища, за надане слово. Хотів би сказати, що ми трохи тут уже плутаємо, чи «Європейська солідарність», чи якась інша солідарність і хто керівник вашої партії, тому що вже є така дуже серйозна взаємодія з нашим Головою Верховної Ради і виступи щовечора на каналі «Прямий».

Але по суті питання хотілося б ще сказати, оскільки ми з паном Давидом Арахамією не встигли записатися. Ми це питання можемо сьогодні розглядати, ми трактуємо, що це може бути будь-яке пленарне засідання, відповідно сьогоднішнє теж. Але має бути привід. Привід є, ми з вами вчора проголосували призначення на завтра. Завтра ми не можемо це питання розглядати, бо це питання має вести вже та кандидатура, яку ми з вами визначимо.

Тому пропонуємо підтримати кандидатуру Данила Олександровича Гетманцева на цю позицію, він фахово веде засідання комітетів і до його неупередженості в цьому процесі точно питань не виникне.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Мамці Григорію Миколайовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Шуфричу Нестору Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, пане головуєчий. Шановні колеги! Я знову хочу звернути увагу всіх нас на ту загрозу, яку несе розповсюдження COVID-19. Ми вже четверті у світі за добовою смертністю, а вам тут шашечки рисовать.

Те неподобство, яке вчора мало місце в кабінеті керівника «Укресімбанку», безумовно, має бути розслідуване, а винуватий і винуваті, які виконали його, на моє переконання, злочинний наказ, мають сісти в тюрму врешті-решт за переслідування і перешкоджання діяльності журналістів.

Я не фан «Слідство.Інфо», але зроблю все, щоб вони мали право виконувати свої журналістські зобов'язання і роботу так, як вони вважають за необхідне, і в межах закону.

Шановні колеги, я розумію, що тут відбувається, але ж майте гідність. З Дмитром Разумковим ви пройшли два роки роботи, дві виборчі кампанії. Він був у телевізорі, агітував і за Зеленського, і за «слуг народу», витримав багато ударів, провів усі рішення, які перед ним поставив Президент. Що між вами сталося – це ваше право. До речі, хочу подякувати Дмитру Олександровичу за сьогоднішнє розпорядження щодо збільшення кількості журналістів у кулуарах і на другому поверсі.

Але, ви знаєте, мені сьогодні просто по-людськи неприємно чути, що ті, які ще тиждень, два, три тому сидели у него в кабінеті і вылизывали, а сейчас оскорбляют его. Майте гідність, вирішіть своє внутрішнє партійне питання, внутріфракційне, але з повагою до себе і до тієї людини, яку ви поставили на посаду Голови Верховної Ради України. Ви поставили, а ніхто інший.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, завершили обговорення. Ще Сергій Владиславович, і після цього голосуємо *ad hoc*. І Гетманцев, так?

Сергій Владиславович і Данило Олександрович, по 1 хвилині. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановні колеги! Ну, це очевидне порушення Регламенту при спробі зробити цю дію. Я думаю, що у будь-кого, у кого виникне бажання прочитати відповідну статтю Регламенту, навіть питань не виникне, в який спосіб повинен діяти парламент.

Ми спочатку думали висунути альтернативну кандидатуру, але, ви знаєте, мені здається, що кращої кандидатури, ніж запропонована як керівник групи могильників парламенту і демократії, придумати навіть важко. А особливо після того, як цими днями перший і головний принцип могильників демократії в кабінеті голови «Укресімбанку», де зачищалося взагалі ключове поняття

«демократія і свобода слова»... Почалося. Тому правильною дорогою ідете, товариші.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Данило Олександрович Гетманцев. Будь ласка. Після цього переходимо до голосування.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую колезі за такі високі оцінки. Особливо приємно їх чути від людини, яка у Верховній Раді вже досить давно і є причетною до того, що відбувається в країні від самого початку, і, на жаль, доклала зусиль до того, що ми зараз виправляємо всією командою.

Але я не з цього приводу. Я з іншого – щодо конфлікту інтересів. У зв'язку з конфліктом інтересів щодо цього питання я не голосуватиму і не братиму участі в обговоренні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.

Шановні колеги, відповідно до вимог частини третьої статті 76 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про розгляд за процедурою *ad hoc* питання про обрання головуєчого на пленарному засіданні при розгляді питання про відкликання з посади Верховною Радою Голови Верховної Ради України з числа народних депутатів, який не підписав пропозицію про відкликання Голови Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Рішення прийнято. Тоді які будуть пропозиції щодо головуєчого на пленарному засіданні для ведення питання про відкликання Голови Верховної Ради України з посади?

Була ініціатива Олександра Сергійовича – Гетманцева Данила Олександровича. Інших кандидатур немає, так? Є інші кандидатури? Хто буде, скажіть будь ласка.

Ірина Геращенко, «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, по-перше, ми вимагаємо, що це питання ви можете сьогодні голосувати, але щоб воно розглядалося завтра, під час розгляду питання.

По-друге, у нас є три альтернативні кандидатури.

Перша – це Гео Лерос. Він так само вигнаний з вашої фракції, як ви зараз виганяєте з команди пана Разумкова. Вимагаємо поставити на голосування.

Друга – Юрій Корявченков. Він, знаєте, «зажигал» у «Кварталі 95», а тут ми його жодного разу не чули. Ми дуже хочемо, щоб він вів це голосування.

Третя – Олексій Гончаренко. Давайте хоча б раз опозиція проведе таке важливе засідання. Ми точно не підписувалися, ми не голосували за Разумкова. Одна фракція, яка не голосувала за Разумкова, – це «Європейська солідарність». Маємо повне право провести це засідання. Повірте, Олексій не порушуватиме, і думаю, що Корявченков і Гео не порушуватимуть Регламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще хто виступатиме? Качура. Будь ласка.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Насправді Ірина Геращенко внесла дуже слушні пропозиції, але я думаю, що найбільш підготовлена людина в цьому парламенті – це Андрій Парубій, щоб вести засідання (*Сміх у залі. Оплески*). Він точно не підписував бланк і точно знає, як треба правильно вести засідання. Тому прошу поставити це питання на голосування (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кого? Все, друзі, давайте без... Хто ще бажає виступити?

Железняк Ярослав Іванович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Колеги наполягають, щоб засідання вів пан Тищенко, але його немає в залі. Мені здається, буде правильно, якщо вестиме засідання людина, яка не голосувала вчора за відсторонення і включення до порядку денного. Наскільки я побачив з переліку народних депутатів, це може бути колега і представник «Слуги народу» пан Бакумов. Тому давайте виставимо його кандидатуру.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, як я правильно зрозумів, є кандидатури Данила Олександровича Гетманцева, Гео Багратовича Лероса, Олексія Олексійовича Гончаренка та Олександра Сергійовича Бакумова.

Є в цих людей самовідводи? (*Шум у залі*). Від «Європейської солідарності» були пропозиції. Шановні колеги, отже... (*Шум у залі*). Вас внесли, Лео Багратовичу.

Все, друзі, вже починається бардак.

Шановні колеги, отже, внесено пропозицію... (*Шум у залі*).

Я так розумію, що Юрій Корявченков заявляє самовідвід, так? Дякую.

Отже, відповідно до пропозицій фракцій... Виступили фракції, які внесли пропозиції. Внесені пропозиції щодо таких депутатів: народний депутат України Данило Олександрович Гетманцев, народний депутат України Гео Багратович

Лерос, народний депутат України Олексій Олексійович Гончаренко і народний депутат України Бакумов Олександр Сергійович. Ви не заявляєте самовідвід, ви будете голосувати, так? Добре. Дякую.

Шановні народні депутати, прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на обговорення за скороченою процедурою: два – за і два – проти. Будь ласка, запишіться.

Слово надається народній депутатці Фріз Ірині Василівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Руслану Князевичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслан Петрович Князевич. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, Ірино Василівно. Шановні колеги! Я хочу звернути вашу увагу, що те, що говорить Регламент про розгляд питання, чітко врегульовано не лише в статтях 75 і 76, які ви читаєте, а й у статті 77, де визначено чіткий порядок розгляду: початок розгляду, закінчення розгляду, надання слова Голові Верховної Ради тощо, і перед цим питанням має обговорюватися це питання. Але воно відповідно до Регламенту може розглядатися лише в тому випадку, якщо відмовилися вести засідання Перший заступник і заступник Голови Верховної Ради.

У зв'язку з цим ми вимагаємо, щоб Перший заступник і заступник пояснили причину відмови вести засідання. Якщо Перший заступник вважає, що в нього є конфлікт інтересів, ми не вбачаємо конфлікту інтересів у заступника Голови Верховної Ради і наполягаємо на тому, щоб таке засідання вела заступник Голови Верховної Ради (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Федієнку Олександрю Павловичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ФЕДІЄНКО О.П., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Микиті Потураєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Потураєв Микита Русланович. Будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Шановні колеги, ми бачимо, що, на жаль, наші колеги в парламенті перетворюють сам український парламентаризм на пародію. Я не знаю, чи ви розумієте, що тим самим підриваєте українську державність, за яку ви всі так начебто виступаєте. Ну, знаєте, ми розуміємо, що з цим нічого зробити не можемо, ми можемо лише запропонувати нормальну, інтелігентну дискусію з висловленням різних точок зору. Ми будемо це робити й далі, а вже громадяни оцінюватимуть. Як казав один сумнозвісний персонаж української політики: «Я не заздрю тим, хто перетворює український парламентаризм на пародію».

Для певної частини нас, членів фракції, рішення стосовно спікера – дуже важке особисте рішення, і хочу сказати, що нікого кращого за Данила Олександровича Гетманцева я не знаю, щоб головувати на цьому засіданні. Тому що це болісно. Але це політика, тут немає нічого особистого, люди роблять той чи інший політичний вибір. Данило Олександрович як людина нейтральна проведе це засідання з гідністю, чесно і коректно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колтунович Олександр Сергійович, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Я прошу передати слово Олегу Волошину. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волошин Олег. Будь ласка.

ВОЛОШИН О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Абсолютно очевидно, що тут порушені вже всі пристойності, але щоб якось дотриматися хоча б трохи європейських традицій, то, звісно, що засідання має вести безвідносно до чеснот чи нечеснот запропонованої нам людини особа, що не представляє фракції, яка ініціювала, власне, це питання. Це абсолютно логічно і по-європейськи.

А тепер щодо ситуації, що відбувається у Європі, поки ми тут села перейменуємо. Сьогодні о 15 годині у Європарламенті будуть дебати щодо розслідування *Pandora Papers* стосовно офшорів. Я вас запевняю, у мене є всі підстави вважати, що пан Зеленський згадуватиметься там регулярно. Перше.

Друге. На 9 листопада призначено спільне засідання Комітету із закордонних справ та Комітету із бюджетного контролю Європейського парламенту щодо одного питання – корупція в Україні. Формальний привід – звіт Європейського суду аудиторів, який, як ви знаєте, нещодавно назвав Україну найкорумпованішою країною, але розслідування *Pandora Papers* щодо офшорів там також будуть.

Дякуємо вашому чудовому куму, який позавчора організував побиття журналістів. Треба було вже Крістіну Квін тоді побити, тому що ви всі чітко розумієте, що «Слідство.Інфо» дуже прямо пов'язане з відповідними західними посольствами. Вони вам цього не пробачать, м'яко кажучи.

Віола фон Крамон-Таубадель, член делегації Європейського парламенту в Комітеті Парламентської асоціації «Україна – ЄС», одна з найвпливовіших людей у Партії зелених у Німеччині, рішуче засудила і спробу звільнення Разумкова, і прямо сказала, що Зеленському має бути соромно за історію з офшорами.

Я вчора вам казав і не жартую: хлопці, у більшості з вас офшорів немає, але ви підете як співучасники.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Совсун Інні Романівні, фракція політичної партії «Голос».

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Кажуть, якщо ситуацію не можна вирішити, її можна довести до абсурду. То мені видається, що те, що ми спостерігаємо в залі останні два дні, саме так і є. Ситуація доведена до абсурду, тому що чим зараз зайнята Верховна Рада? Я розумію, що всі в запалі з приводу того, щоб зняти спікера. Я не розумію, чому це хочуть зробити з таким грубим порушенням Регламенту. Хочете знімати спікера, у вас є голоси для цього – голосуйте. Навіщо ламати парламент через коліно? Для мене це абсолютно незрозуміло.

Мені так само незрозуміло, чому люди, які зараз керують засіданням Верховної Ради, не спромоглися сформувавши порядок денний. Ви говорите про те, що в нас є нагальні проблеми, які турбують українців. Так, турбують, тому що міста, села не знають, як вони опалюватимуть школи і садочки з 15 жовтня. А ми чим зараз займаємося, скажіть, будь ласка? Граємо в незрозумілі ігри і ламаємо парламент через коліно, тому що комусь на Банковій так захотілося?

Я звертаюся до головуючого на цьому засіданні. Пане Руслане, у мене до вас велике прохання все-таки врегулювати роботу парламенту. Те, як ми виглядаємо зараз, – це ганебно. Це перше.

Друге. Якщо ми вже розглядаємо з незрозумілих причин те, хто завтра головуватиме на засіданні, то давайте в такому випадку дамо можливість виступити всім так само, як пану Гетманцеву. Пане Руслане, ви дали можливість пану Гетманцеву виступити як кандидату на головування завтра. Я думаю, що логічно дати виступити й іншим людям, які претендують на головування завтра.

Але на загальне давайте все-таки повернемося до того, щоб розглядати ті проблеми, які насправді турбують українців, бо зараз це все виглядає дуже несерйозно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Інно, він не виступав, а просто заявив про те, що в нього конфлікт інтересів, він не братиме участі в голосуванні (*Шум у залі*). Всі заявляють про конфлікт інтересів? Добре, ви не будете брати участі в голосуванні.

Шановні колеги, переходимо до процедури голосування. Більше самовідводів немає? (*Шум у залі*).

Сергій Владиславович, 1 хвилина. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні друзі і нешановні! Я думаю, що колега, який голосував за розбазарення земель сільгосппризначення, за те, щоб завести в Офіс Президента росіян з російськими паспортами, які курують гральний бізнес і бізнес казино, особа, яка зачищає малий бізнес... Саме цим ввійде ваш парламент в історію.

Перший парламент увійшов в історію Декларацією про державний суверенітет України, Актом проголошення незалежності України. І я вважаю, що тим, які були в першому, другому, попередніх скликаннях, коли країна повстала проти російської агресії, нічого соромитися. Я думаю, що найкращий момент істини, який ви робите сьогодні, – це ще й зачистка цього парламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Особам, які висунуті на голосування, я надаю слово для оголошення їх конфлікту інтересів. Так?

Гетманцев уже заявив. Гео Багратович Лерос, Олексій Олексійович Гончаренко і Олександр Сергій Бакумов, 30 секунд.

ЛЕРОС Г.Б., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»*). Доброго ранку, шановні колеги! Так, я маю намір заявити про конфлікт інтересів під час голосування.

Але ви всі знаєте, що собака – кращий друг людини, тому я хотів би запропонувати пана Миколу Тищенка, який вважає себе бультер'єром Президента, і кращий друг керуватиме завтра засіданням. У мене пропозиція до всіх фракцій: давайте висунемо кандидатуру пана Тищенка для головування на завтрашньому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко – щодо заяви про конфлікт інтересів. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець)*. Дякую. Шановні друзі! Я, безумовно, зможу провести засідання з розгляду питання про відставку Разумкова. Я думаю, що тоді люди почують усі

причини цієї відставки, як Зеленський з'явився потенційного конкурента в Президенти, як хоче тепер на другий термін, хоча він обіцяв, що цього ніколи не буде. Я, звичайно, оголошу зараз про конфлікт інтересів. І бажано було б, щоб Зеленський і ви всі оголосили, бо у вас якраз конфлікт інтересів, і не голосували за всю цю ганьбу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Бакумов. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги! Відповідно до вимог Закону «Про запобігання корупції» в мене виникає конфлікт інтересів, тому я буду утримуватися від голосувань щодо вказаного питання.

Стосовно моєї об'єктивності та неупередженості, я думаю, що жодних питань у цьому залі не може виникати.

Дякую всім за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Переходимо до процедури голосування. Відповідно до статті 28 Регламенту пропоную провести рейтингове голосування. Будемо ставити кандидатури в порядку їх внесення. За результатами рейтингового голосування для прийняття остаточного рішення буде внесено кандидатуру, яка отримає найбільшу кількість голосів підтримки.

Шановні народні депутати, на рейтингове голосування вноситься перша кандидатура, яка... (*Шум у залі*). Будь ласка, покажіть. Я зрозумів.

Шановні колеги, на голосування ставиться перша за списком кандидатура, внесена ініціаторами фракцією «Слуга народу», народного депутата України Гетманцева Данила Олександровича. Рейтингове голосування. Прошу голосувати.

«За» – 236 (*Шум у залі*).

Покажіть по фракціях і групах.

На голосування вноситься кандидатура народного депутата України Гео Багратовича Лероса. Прошу голосувати. Рейтингове голосування.

«За» – 42.

Це просто рейтинг.

Наступною на рейтингове голосування вноситься кандидатура народного депутата України Олексія Олексійовича Гончаренка. Прошу голосувати.

«За» – 72.

Остання кандидатура, яка була внесена, крайня в нашому переліку.

На рейтингове голосування вноситься кандидатура народного депутата України Олександра Сергійовича Бакумова. Прошу голосувати.

«За» – 118.

Шановні народні депутати, за результатами рейтингового голосування найбільшу кількість голосів набрала кандидатура народного депутата Данила Олександровича Гетманцева.

Відповідно до частини третьої статті 76 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про обрання народного депутата України Данила Олександровича Гетманцева головою при розгляді питання про відкликання Голови Верховної Ради України з посади. Прошу народних депутатів голосувати (*Шум у залі*).

«За» – 239.

Рішення прийнято (*Шум у залі*).

Покажіть по фракціях і групах.

Так, давно не було. Надійшла заява від двох фракцій (я так розумію, «Європейська солідарність» і «Голос», підписано Железняком і, мабуть, ну, неважливо): «У зв'язку з грубим порушенням вимог Регламенту Верховної Ради України головою на пленарному засіданні України Першим заступником Голови Верховної Ради України Стефанчуком Русланом Олексійовичем вносимо відповідно до частини другої статті 29 Регламенту Верховної Ради України пропозицію про його відсторонення від ведення пленарних засідань протягом двох пленарних днів».

Олено Костянтинівно, будь ласка.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради
України **КОНДРАТЮК О.К.**

ГОЛОВУЮЧА. Оголошується перерва до 12 години 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, продовжуємо нашу роботу. Хто виступатиме з тих, які внесли пропозицію? Так, ми йдемо за скороченою процедурою.

Ірино Володимирівно, хто з вас виступатиме?

Артур Герасимов. Це питання розглядається за скороченою процедурою, можемо за це не голосувати.

Будь ласка, пане Артуре.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановна пані головуєча, шановні колеги, шановні українці, шановні журналісти! Між іншим, вітаю, що від сьогодні набагато легше журналістам заходити в кулуари, де знаходяться депутати, для того щоб спілкуватися з ними.

Чому зараз ми подаємо прохання про відсторонення Руслана Олексійовича Стефанчука від ведення засідання?

Перше. Тому що під час того, як керівником партії «Слуга народу» і першим заступником керівника фракції паном Корнієнком було оголошено пропозицію про відкликання пана Разумкова з посади, на жаль, були допущені, я не знаю, умисно чи неумисно, дуже серйозні помилки. По-перше, стаття 29 Регламенту стосується виключно пленарних засідань, а пан Корнієнко посилався на Погоджувальну раду. Як то кажуть, різниця маленька, але дуже суттєва.

Друге. На жаль, частина заяви пана Корнієнка, я не знаю, хто йому це писав, була сфальшована, тому що він посилався на частину четверту статті 73 Регламенту. Чесно кажучи, з чийсь подачі пан Корнієнко, ініціюючи це питання, сказав неправду. Саме тому все, що ми розглядаємо, є нелегітимним.

Окрім цього, ми хотіли б сказати, що відповідно до статті 80 Регламенту, а Регламент, це не просто Регламент, як каже пан Зеленський, це закон України (відкрийте цю книгу) про Регламент. Він чітко говорить, хто і як веде засідання Верховної Ради, а саме: веде Голова, якщо ні – Перший заступник, якщо ні – заступник, і лише якщо проблеми з усіма трьома, Рада може обрати головуючого під час засідання.

Ми вважаємо, що порушено і статтю 80, і статтю 76, і статтю 77, і статтю 29, і статтю 73 Регламенту. Тому просимо підтримати це рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Олександр Корнієнко – репліка. Будь ласка.

КОРНІЄНКО О.С. Дякую опозиційній і європейській партії за те, що надає нам платформу для виступів навіть тоді, коли їх неможливо зробити відповідно до Регламенту. Але це піклування про те, щоб влада могла сказати своє слово, дуже важливе для розвитку демократії в країні.

Хотів би нагадати знову колегам з вищевказаної партії, що п'ять років парламенту попереднього скликання пройшли точно не під знаком збереження Регламенту. І ваша фракція, яка повністю складається з депутатів, які були в складі того парламенту, точно не має ніяких моральних прав вказувати нам на якісь дрібні порушення або взагалі трактування Регламенту, навіть не порушення.

А щодо всіх своїх претензій звертайтеся, будь ласка, до регламентного комітету, він радо розгляне ваші звернення.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, переходимо до обговорення цього питання. Чи є бажані записатися на виступи: два – за, два – проти? Будь ласка, запишіться. Обговоримо це питання за скороченою процедурою.

Володимир Іванов, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ІВАНОВ В.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального

розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 185, Херсонська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Не Іванов, а Іванов.

Передайте, будь ласка, слово Потураєву.

ГОЛОВУЮЧА. Іванов. Вибачте.

Микита Потураєв. Будь ласка.

У вас, напевно, картки немає, пане Микито. Будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р. Шановні колеги, я не буду займати багато часу. Звичайно, що я просив би підтримати всіх Руслана Олексійовича Стефанчука.

Я знову-таки звертаюся до колег у парламенті, ну, ви ж зрозумійте, що це ви виглядаєте негарно. Це по ваших рейтингах б'є те шоу, яке ви тут постійно влаштовуєте. Давайте на цьому закінчувати і голосувати, і повертатися до роботи настільки, наскільки ми це взагалі можемо зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Степан Кубів, «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І. Слово прошу передати Вікторії Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар. Будь ласка.

СЮМАР В.П., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Знаєте, те, що відбувається зараз у залі, нагадує мені дитячий віршик, даруйте за російську: «Дуракам закон не писан, если писан – то не читан, если читан – то не понят, если понят – то не так». Це так зараз щодо Регламенту в нас усе відбувається. Тому що в нас є і Перший заступник Голови, і заступниця Голови, але щось ми їм не довіряємо. Чогось ми заступнику Голови, законно обраному, не довіряємо вести засідання. А чому? Тому що так хочеться зняти Разумкова, щоб там сидів аж не на сто відсотків, а так ось прямо в дошку свій чувак. Щоб тільки він прогарантував цю історію.

Знаєте, те, що ви робите з Регламентом, я просто дивуюся, а нащо так топтатися на граблях, колеги? Ну, у вас же є все, у вас є голоси, у вас є рішення, яке ви в Трускавці спільно приймали. Навіщо ще гвалтувати цей нещасний Регламент? Навіщо зайвий раз показувати країні, що ви «беспредельщики», які положать на все и вся? Оце ключове питання.

Якщо тут є юрист Стефанчук, який, як розказували, є геніальним конституціоналістом, правником і таке інше, то давайте вже не плювати на самих себе і на власних юристів. Давайте просто робити все за правилами, і від цього насправді виграють усі. А зараз просто вся країна бачить, що це, на жаль, не парламент України, а така собі шарашкіна контора під назвою «чого изволите?»

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Колтунович, «Опозиційна платформа – За життя».

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Я прошу передати слово Григорію Мамці.

ГОЛОВУЮЧА. Григорій Мамка. Будь ласка.

МАМКА Г.М. «Опозиційна платформа – За життя». Шановні народні депутати, президіє, український народе! Хочу звернутися до українського народу і до залу, і до головуючого. Зазначте, будь ласка, дату події, за яку ми вже півдня голосуємо, – щодо проведення завтрашнього засідання. Назвіть дату для стенограми, щоб було зрозуміло. Якщо в Регламенті визначено – на сьогоднішньому засіданні, а ми вже розглядаємо питання про завтрашнє засідання, то всі повинні знати, у тому числі й правоохоронні органи, режисера цієї історії з датою. Тоді це буде вірно.

Далі. У нашому парламенті можна робити все, лише не за Регламентом. Ви уявляєте, Погоджувальна рада, за три дні всі збирають інформацію, щось аналізують. То для чого це робити? Ну, зібралися вчора, на коліні написали графіки, розробили новий порядок. З ким погоджували, хто проголосував – незрозуміло. Тоді давайте скасуємо ту процедуру і будемо на коліні писати, економити свій час. Ну, так же можна робити, як показує практика.

Наша фракція підтримуватиме даний проект постанови. Чому? Тому що ми всі побачили роботу головуючого на засіданні під час голосування славнозвісного проекту закону про олігархів, про який Президент каже, що він підніме економіку, а Прем'єр-міністр каже, що цей закон не має жодного відношення до економіки. Можете в собі розібратися, хто до чого має? Але сама процедура щодо Регламенту і порушення прав народних депутатів уже була зафіксована і буде вилитися далі в розвиток подій.

Хочу все-таки звернутися до народних депутатів, якщо по-чесному, давайте відстороняти, ставити незалежну персону, нехай веде ці засідання. Що вона буде вести, що Руслан Олексійович буде вести, немає ніякої різниці.

ГОЛОВУЮЧА. Ярослав Железняк, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Чую значне обурення порушенням Регламенту від колеги Вадима Івченка. Прошу передати йому слово.

ГОЛОВУЮЧА. Вадим Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. «Батьківщина». Колеги, ви вчора не почули, що сказала віце-спікерка. Вона нагадала слова Пета Кокса, який уже сьомий рік намагається реформувати наш парламент, що парламент буде справжнім не тоді, коли ми

потискаємо один одному руки, а тоді, коли більшість чути меншість, а меншість поважатиме більшість. Це основне, що потрібно нам зрозуміти.

Скажіть, будь ласка, у вас сьогодні як у монобільшості є голоси? Скажіть, будь ласка, чи можемо ми з вами виконати всі процедури відповідно до Регламенту, за яким має жити парламент? Звичайно, можемо. То чому ми просто не зробимо відповідно до Регламенту, щоб ніхто вам потім не дорікав, у зв'язку з чим ви відсторонюєте Голову? Чому ви порушуєте регламентні процедури?

Колеги, знаєте, я сьомий рік у парламенті і скажу вам, що не бачив такого цирку. Мені здається, що ми ще не усвідомили, або ви, що ви державні діячі, за вас голосували люди. Ви відповідаєте не перед тим, хто вам дає вказівки, а перед громадянами України. Ви будете відповідати перед 10 тисячами членів профспілок, які завтра вийдуть. Ви будете відповідати перед тими роботодавцями, яких ви хочете знищити, прийнявши законопроект № 5600. Ви сьогодні намагаєтесь формувати порядок денний. То сформуйте так, щоб громадяни відчули, – тарифи, соціальні питання і зменшення податкового навантаження, а не те, що ви хочете – 4 мільйони селян обкласти податками. Це буде ваша відповідальність, повірте.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Чи є ще бажані виступи?

Сергій Шахов, 1 хвилина. Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, що ми тут розглядаємо? Знову політика, знову політиканство, знову якісь свої моменти ви вирішуєте.

Скажіть, будь ласка, а коли будемо розв'язувати проблеми людей? Коли ми знову звернемо увагу, і ніхто не відповів, кому належать облгази? Хто відповідатиме за транзит газу по трубах за ціною 3 гривні за кубометр? Хто відповідатиме за те, що сьогодні сплачується 7,42 гривні за кубометр газу, а для всіх державних установ ціна на газ 35 гривень? Для підприємців ціна на газ 35 гривень, за кіловат електроенергії сплачується 5,7 гривні в Луганській і Донецькій областях.

Знову ніхто зі «слуг народу» не відповів на ці питання. Чому здирається десять шкур з підприємців? Чому страждають люди в селах, селищах без робочих місць? Хто за це відповідатиме? Скільки можна займатися політикою? Будуйте сьогодні державу, а не руйнуйте її.

ГОЛОВУЮЧА. Іван Крулько, фракція «Батьківщина». Будь ласка. На цьому завершуємо обговорення і перейдемо до голосування.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Сьогодні зранку, коли відбувалися виступи народних депутатів від фракцій, більшість виступів, які лунали

з трибуни, були від представників фракції «Слуга народу». Усі вони розповідали, як спікер Разумков ці два роки порушував Регламент.

Слухайте, у мене виникає питання: чому два роки до цього ми не чули жодного виступу про те, як порушувався Регламент, коли розглядали закон про землю, через який землю зараз дерибанять? Чому не розповідали, як голосувався в цьому залі закон про гральний бізнес, який сьогодні, по суті, знову повертає людей у казино і відбирає в них останнє? Чому в цьому залі ніхто не говорив, що на порушення Регламенту жоден законопроект від опозиції, який стосується тарифів, а «Батьківщина» подавала не один такий законопроект, не включався до порядку денного? Чому два роки всі казали, як у нас усе добре і це найкращий парламент, а зараз що, прокинулися, тому що припекло?

Я вважаю, що це виглядає несолідно, ви є фракцією, це ваш висуванець, це ваше право, але...

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію двох фракцій про відсторонення від ведення пленарних засідань на два пленарні дні першого віце-спікера Руслана Олексійовича Стефанчука. Прошу голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, Руслане Олексійовичу, продовжуйте роботу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги, за довіру.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Іллінців Вінницького району Вінницької області» ([№ 5489](#)).

Шановні колеги, є необхідність обговорювати його чи проголосуємо за встановлення меж міста? Голосуємо, так? Обговорювати будете? «Європейська солідарність» хоче обговорити. Я ж не можу, бо зараз знову за статтею 29 мене будуть відсторонювати.

Тому, шановні колеги, спочатку я ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою, і потрібно набрати 150 голосів. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова доповідача заступника міністра розвитку громад та територій В'ячеслава Андроновича Негоду. Будь ласка, В'ячеславе Андроновичу.

НЕГОДА В.А., заступник міністра розвитку громад та територій України. Добрий день, шановні народні депутати, шановний Руслане Олексійовичу! На ваш розгляд вноситься проект Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Іллінців Вінницького району Вінницької області». Хочу підкреслити, що на сьогодні межі міста Іллінців відсутні і не встановлені як юридично не закріплені відповідними документами. Це, звісно, створює певні проблеми для розвитку міста, не дає йому можливості займатися питаннями перспектив, стратегій розвитку.

Отже, метою проекту є становлення меж міста Іллінців загальною площею 3 тисячі 106 гектарів земель, збільшивши територію міста на 2 тисячі 326 гектарів відповідно до проекту землеустрою щодо встановлення меж міста, який відповідно до статті 9 Закону «Про державну експертизу землевпорядної документації» пройшов обов'язкову державну експертизу в Державній службі з питань геодезії і картографії.

Встановлення території міста дасть змогу розробити, по-перше, цілий пакет містобудівної документації, зокрема комплексний план просторового розвитку громади на основі того законодавства, яке було прийнято нещодавно, генеральний план міста в нових межах і, звісно, розробити стратегію розвитку громади.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, В'ячеславе Андроновичу.

Слово надається співдоповідачеві голові підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Безгіну Віталію Юрійовичу. Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Добрий день, колеги! Власне, 2 червня 2021 року комітет розглянув на своєму засіданні проект Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Іллінців Вінницького району Вінницької області». Проектом постанови пропонується змінити межі міста Іллінців, збільшивши територію міста на 2 тисячі 326 гектарів земель і затвердити територію міста загальною площею 3 тисячі 106 гектарів земель.

За наслідками розгляду питання комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді відповідно до частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради проект постанови прийняти в цілому. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Віталію Юрійовичу.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення цього важливого питання.

Слово надається народному депутату Владіславу Миколайовичу Поляку, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

ПОЛЯК В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 73, Закарпатська область, самовисуванець). Прошу передати слово Шахову Сергію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, цілий день переливаємо з пустого в порожнє. Виходимо о 12 годині, ФОПівці всіх запитують: коли прийматимуться рішення щодо малого, середнього, великого бізнесу, коли перестануть з бізнесу здирати десять шкур? Люди, які наповнюють бюджет нашої держави, вимагають звіту монобільшості, де поділитися мільярди доларів, а це сотні мільярдів гривень від гастарбайтерів, які бідкують за кордоном.

Чому ми сьогодні розглядаємо якісь невідомі кордони в якихось містах? Чому ми не розглядаємо питання, яке виставив «Наш край» по всій країні, – проголосувати у місцевих радах (я закликаю всіх парламентаріїв, бо в радах немає монобільшості, є різні політичні сили – і «Батьківщина», і «Європейська солідарність», і ОПЗЖ, і «Наш край») і прийняти рішення для того, щоб завершити тарифний геноцид і вбивання українського народу?

Треба звертатися до Президента, до Офісу Президента, вже не до Голови або до Голови парламенту з приводу того, звідки взялася ціна на газ 35 гривень, коли ваші призначенці у «Нафтогазі України» заявили, що ціна нашого видобутого газу 1 гривня? Чому зараз не добувається газ, як це було 30 років тому – 68 мільярдів кубів, а сьогодні 13 мільярдів кубів не можете добути? Їдучи Харківською областю, я бачив, що в Богодухові працює газова свердловина. Куди дівається цей газ? У Луганській області добувається газ. Де він дівається? Дайте на-гора відповіді людям, не займайтеся профанацією, не займайтеся політикою. Будуйте, ще раз кажу, країну, а не руйнуйте її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ,

політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Вітаю всіх вас, шановні друзі! Ми розглядаємо важливі питання, і насправді, звичайно, ми підтримуємо встановлення нових меж міста Іллінців на нашій шановній Вінниччині.

Але я хотів би сказати ще про одне місто – про Кривий Ріг. Насправді чудове місто, у ньому дуже багато класних людей, ми їх поважаємо, любимо всією країною. Як у будь-якому місті, тут є класні люди, а є й не дуже. Так буває, знаєте, у містах є навіть класні квартали і не дуже хороші квартали. Так і в Кривому Розі сталося. І ось учора Україна дізналася ще про одного, на жаль, негідника, уродженця Кривого Рога пана Євгена Мецгера. Це керівник «Укр-ексімбанку». Це державний дуже великий банк.

Ну, це для нас з вами він Євген Мецгер, а для Президента Зеленського він просто Женя. Вся країна бачила, як він з Хмельницького дзвонив Жені, щоб дати йому якийсь доручення.

Учора цей Євген Мецгер продемонстрував свої якості: він бив журналістів у своєму кабінеті, заламував руки. «Вруби його», – це новий мем, який чує вся країна. Зганьбився на всю державу.

Звідки ж він там узявся? А в пана Мецгера є дружина Юлія Мецгер, яка є членом наглядової ради іншого державного банку – «ПриватБанку» і є подругою Олени Кравець з «Кварталу 95». Усе зійшлося знову в одному місці.

Так ось ці кварталівці вчора продемонстрували себе, ну, просто в повній красі. Нові такі «бояре», як вони себе поводять. Звичайно, коли з'явилося відео, то вже трохи «спеси поубавилось», і вони тепер відсторонюють Мецгера, але замало його відсторонити, його треба судити.

Де підозра Мецгеру? Це людина, яка біла журналістів, яка захоплювала чуже майно, стирала їхні відео. Я закликаю всіх громадян України подивитися, кого ви привели до влади, коли слухали про якісь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Лозинському Роману Михайловичу, фракція політичної партії «Голос».

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Об'єднання «Справедливість». Як на мене, Віталій Безгін дуже вичерпно представив це питання, тому є пропозиція підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Папієву Михайлу Миколайовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Прошу передати слово народному депутату Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний головуючий. Безумовно, це не порожній проект постанови. Більше того, у питанні встановлення меж міста Іллінців, ось я відкрив супровідні документи (вибачте, що я не виступатиму, можливо, щодо інших актуальніших тем, які на сьогодні є в країні), є питання землекористування, яке надзвичайно важливе, тому що у проекті акта (навіть у супровідних документах дали матрицю SWOT-аналізу) говориться про те, що це створить сприятливі умови для територіального розвитку міста, ефективного використання потенціалу територій і, що найголовніше, надходження від плати за землю та інших податків до місцевого бюджету, що будуть використовуватися на розвиток міста.

У зв'язку з цим у нас виникає питання, чи, дійсно, тут земельне питання звучатиме саме в позитиві, чи, можливо, просто місцева громада і місцева влада додатково будуть так розпоряджатися новими землями згідно з новим законом, як вони забажають за необхідне? Тож ці ризики необхідно враховувати, зважаючи на те земельне законодавство, за яке ми проголосували, ну, не ми – ви, але в цілому парламент проголосував, починаючи з 2020 року і закінчуючи іншими допоміжними документами щодо обігу земель сільськогосподарського призначення. Тому я вважаю, що такий запобіжник має бути і коли ми розглядаємо подібні проекти законодавчих актів.

А тепер, оскільки «слуги народу» в обговоренні таких документів постійно повертаються до офшорів, я хотів би звернути увагу, що ми маємо також у Верховній Раді дати свою оцінку цьому питанню. Тому що питання не лише в офшорах, а в тому, що вище керівництво країни звинувачують у виведенні коштів з «ПриватБанку» – 40 мільйонів доларів. Ви згадайте, які це кошти повернулися до бюджету. Ми до бюджету України докапіталізували «ПриватБанк» на 155 мільярдів гривень. Це колосальні кошти для національної економіки, майже двадцята частина видаткової частини бюджету на той час.

Тому з цієї точки зору ми не маємо пропускати такі речі, оскільки це стосується платників податків.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Борзова Ірина Наумівна від фракції «Слуга народу». Вона підняла руку першою, друзі. Я наступний раз надам слово.

Будь ласка, Ірино Наумівно.

БОРЗОВА І.Н., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 14, Вінницька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Іллінецька громада майже чотири роки йшла до цього рішення і тепер чекає від нас, народних депутатів, підтримки. Це єдина громада Вінницької області, яка розробила новий генеральний план, враховуючи збільшення меж міста для комплексного просторового розвитку. Зокрема, є територія приблизно 57 гектарів, яку планують під розміщення садибної забудови. Тому прошу підтримати. Планується також відвести багато ділянок для родин учасників АТО. Колеги, я дуже прошу підтримати даний проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Наумівно.

Ми завершили обговорення.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проект Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Іллінців Вінницького району Вінницької області» ([№ 5489](#)) у цілому.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 309.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, у нас є наступні проекти також щодо меж. Може, ми все-таки... Чи будемо все обговорювати? Будемо обговорювати (*Шум у залі*). Ну, я ж не можу. Он люди, які хочуть обговорити межі міста.

Шановні колеги, тоді ми розпочинаємо розгляд проекту Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Соснівки Червоноградського району Львівської області» ([№ 5491](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова заступника міністра розвитку громад та територій В'ячеслава Андроновича Негоду. Будь ласка, В'ячеславе Андроновичу.

НЕГОДА В.А. Шановний пане головуєчий, шановні народні депутати, на ваш розгляд вноситься проект Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Соснівки Червоноградського району Львівської області». Як і в попередньому місті, на сьогодні межі міста Соснівки також не встановлені як юридично не закріплені, що заважає, звичайно, розвитку зазначеного міста.

Тож метою проекту є встановлення меж міста Соснівки загальною площею 300 тисяч гектарів земель, збільшивши територію міста на 102 гектари земель.

Таким чином, встановлення території міста дасть можливість розробити містобудівну документацію, комплексний план просторового розвитку і генеральний план розвитку міста, а також на основі цього розробити стратегію розвитку міста, що дасть можливість у цілому розвиватися зазначеній громаді.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається голові підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталію Юрійовичу Безгіну.

Будь ласка, Віталію Юрійовичу.

БЕЗГІН В.Ю. Дякую, пане головуєчий. Власне, 2 червня 2021 року наш комітет розглянув проект Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Соснівки Червоноградського району Львівської області» (№ 5491), внесений Кабінетом Міністрів. Проектом постанови пропонується змінити межі міста Соснівки, збільшити територію на 102,5924 гектара земель і затвердити територію міста Соснівки загальною площею 300,5924 гектара земель.

За наслідками розгляду питання комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді відповідно до частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради проект Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Соснівки Червоноградського району Львівської області», внесений Кабінетом Міністрів України, прийняти в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Віталію Юрійовичу.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення саме цього питання про межі міста Соснівки. Будь ласка.

Слово надається народній депутатці України Євгенії Михайлівні Кравчук, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Будь ласка, передайте слово Юрію Камельчуку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Камельчук. Будь ласка.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ*

№ 124, Львівська область, політична партія «Слуга народу»). Червоноградський район, місто Соснівка. Вітаю вас! Це надзвичайне місто, адже воно наповнене великою кількістю дуже працьовитих людей, які у зв'язку з децентралізацією отримали деякі обмежені можливості. Тому, власне, розширення цих меж дасть їм можливість краще існувати, оскільки раніше про це чомусь ніхто не подумав з попередньої влади, не дав можливості розвиватися природно, лише якимись чорними методами, покриваючи, наприклад, незаконний видобуток мутьки, вугілля тощо. Вони розраховували, що від'єднаються від Червоноградської ОТГ, але, на щастя, не так склалося, тому що при закритті шахт фактично місто опиняється без нічого, фактично без фінансування.

Тож саме можливість розширення цієї території дасть змогу вижити мешканцям міста Соснівки і сусідніх сіл навіть після закриття таких важливих промислових об'єктів, як шахта «Надія», чи вже попередньо закритих об'єктів – колишні шахта № 8, шахта № 7, шахта «Великомостівська». Якщо закритимуться інші об'єкти і закриється, не дай Боже, колишня так звана збагачувальна фабрика (тепер Львівська вугільна компанія), то тоді людям просто не буде де працювати. Розширення цієї території дасть можливість відкривати нові агропідприємства, а також використати промисловий майданчик, щоб створити нові робочі місця людям, які не хочуть виїжджати за кордон, а готові розвиватися зі своїми сім'ями, жити там, де вони народилися, і використовувати власну землю для того, щоб забезпечувати життя своїх родин.

Прошу підтримати цей проект постанови. Для міста Соснівки Червоноградського району це надзвичайно важливо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Бондарю Михайлу Леонтійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Виборчий округ № 119, Львівщина, «Європейська солідарність». Наша фракція підтримуватиме зміни меж міста Соснівки. Це певна процедура, усі чудово знають, як вона проходить через адміністрації, затвердження в Кабінеті Міністрів, різних міністерствах. Тож, слава Богу, що цей проект постанови вже потрапив у стіни парламенту.

Це, дійсно, шахтарський регіон, у якому попередній промовець є мажоритарним депутатом. Це шахтарський регіон, який докладає максимум зусиль, щоб енергоефективність, енергонезалежність нашої держави були на висоті, добуваючи вугільну продукцію.

Натомість мажоритарний депутат, який щойно виступав, вбиває цю вугільну галузь, голосуючи за імпорту електроенергії. Далі він під виглядом створення ТСК, яка мала б розслідувати збитковість вугледобувних підприємств, заводить своїх людей у ДП «Львіввугілля». Міністерство енергетики, проводячи аудит, не нарахувало на складах 17,5 тисячі тонн вугілля, яке ці ділки привласнили.

Після того, як втрутилося міністерство, ці ділки були звільнені і побігли якраз на згадану шахту «Надія», яка розташована біля міста Соснівки, і намагалися там влізти, щоб далі дерибанити вугільну продукцію. На жаль, їм цього не вдалося. Я вдячний міністерству, яке дослухалося до моїх виступів і не бере участі в розкраданні державних коштів, тому що це державні шахти. Шахта «Надія», яка не входить до складу ДП «Львіввугілля», є також державним підприємством.

Тож ми, «Європейська солідарність», будемо підтримувати місто Соснівку і голосуватимемо за зміну меж. А правоохоронні органи мають розібратися, де поділися 17,5 тисячі тонн вугілля, і чи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Колтуновичу Олександру Сергійовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний головуєчий, шановні народні депутати України, знову, обговорюючи проект Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Соснівки Червоноградського району Львівської області», хотів би звернути увагу на інший бік даного питання. Тому що коли нам пропонують збільшити фактично на 50 відсотків територію, тобто затвердити її в розмірі 300 гектарів і збільшити її на 102 гектари, ми маємо розуміти, що там буде. У супровідних документах не надано інформації, що відбуватиметься на цих землях. Я у попередньому виступі вже казав про те, що, можливо, надходять кошти від податку на землю.

Але мене цікавить інше. Наприклад, свого часу, у 2016 чи 2018 році, групу економістів залучали для підготовки стратегії Бахмуту (колишній Артемівськ) у рамках об'єднаної територіальної громади, коли туди ввійшли сільські ради. Я також брав у цьому участь. Але тоді готувалися документи щодо розвитку сільського господарства. Тому що коли, наприклад, ви до міста приєднуєте ці питання – питання меліорації, питання осушення, якщо воно там виникало, питання інших поміжних речей, розвитку тваринництва, рослинництва тощо – це все актуальні речі, які мають бути також виписані у відповідних документах щодо стратегії економічного розвитку територій.

Тому, на мій погляд, дуже важливо, коли презентують такі проекти, побачити ще й відповідний пакет документів, що там відбуватиметься, чи там буде забудова, чи землі використовуватимуться для сільського господарства,

чи ще для чогось. А то просто для розвитку міста – це дуже обширна назва, і ми фактично просто голосуємо пальцем у небо.

Тому моя пропозиція, коли розглядатимуться наступні проекти постанов, щоб доповідач, заступник міністра, конкретно казав, чи буде там реінтеграція вугільних регіонів тощо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Сухову Олександрю Сергійовичу, депутатська група «Довіра».

Шахов Сергій Володимирович. Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, дуже суперово, що ми приймаємо проект постанови про межі міста Соснівки для людей. Це місто будували для шахтарів, як сказали мої колеги Бондар і Камельчук. Це дуже важливо. А запитали, як сьогодні живуть шахтарі? І це не Луганська область.

Ще раз хочу сказати, що в ті часи будували міста там, де зводили великі підприємства. Сьогодні все зруйновано, вугілля завозять з Америки, з Африки. Ви наперед сплачуєте мільярди, коли наш шахтар роботяга не отримує заробітної плати, практично помирає. Мені надходять листи від бабусь, яким батьки шахтарі залишили онуків на виховання, а самі поїхали кудись за кордон працювати. Бабуся пише, що дитину вони купають у ванній, потім купається старша дитина, потім мати, потім бабуся, потім вони мийуть посуд тією водою, а потім у туалеті змивають. Так заощаджують сьогодні шахтарські сім'ї. Так оцінили шахтарів. Тож потрібно приймати рішення лише щодо меж у селах? А може, треба вирішувати питання заробітної плати і нагодувати людей в Україні, а не вирішувати шкурняки, які у вас є?

Ми вимагаємо включити до порядку денного законопроект № 6064, який забороняє відключати газ та воду в будинках, що належать шахтарським сім'ям, лікарям, учителям, пенсіонерам, через заборгованість із сплати за електроенергію по всій країні – від Львова до Луганщини, від Одеси до Чернігівщини. Ми вимагаємо зупинити тарифний геноцид, який є в Україні.

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина, депутатська група «Довіра».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу.

Шановні колеги, ми завершили обговорення... *(Шум у залі)*. Ще є бажучі? Перепрошую, від фракції «Слуга народу» уже був виступ.

Лозинський Роман Михайлович. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Шановні колеги, як завжди, Віталій Безгін дуже вичерпно і глибоко представив питання. Очевидно, що підтримати даний проект постанови ми зобов'язані, Червоноград потребує цього вже давно. У порядку денному цей проект постанови з'явився місяці тому. Коли я особисто перебував

у Червоноградській громаді півроку тому, мені люди вже тоді запитували: що ви робите у Верховній Раді, чому досі не вирішені питання розвитку нашої громади? Тому, очевидно, що вирішення цього питання для людей необхідне.

Але, крім того, Львівщина вимагає від нас хоча б один день у Раді присвятити місцевому самоврядуванню, не по одному законопроекті в тиждень, у місяць, а включити до порядку денного й обговорити питання щодо місцевих державних адміністрацій, регіонального розвитку, старост (у нас уже є дуже серйозні проблеми на місцях з цим), передачі майна, забезпечення громад у цьому бюджетному процесі додатковими фінансами на ЦНАП.

Ми чули про 4 відсотки ПДФО, це дуже добре, але Галина Васильченко пропонувала 5 відсотків...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення. Тому я ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проект Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Соснівки Червоноградського району Львівської області» ([№ 5491](#)) у цілому.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято.

Наступне питання – проект Постанови «Про встановлення меж міста Попасної Северодонецького району Луганської області» ([№ 4488](#)).

Будемо обговорювати? Будемо. Тоді ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова заступника міністра розвитку громад та територій В'ячеслава Андроновича Негоду. Будь ласка.

НЕГОДА В.А. Шановний пане головуєчий, шановні народні депутати, на ваш розгляд вноситься проект Постанови «Про встановлення меж міста Попасної Северодонецького району Луганської області». Так само хочу підкреслити, що станом на сьогодні межі міста Попасної не встановлені як юридично не закріплені, що також створює проблеми і стримує розвиток міста для вирішення актуальних питань.

Отже, метою проекту є встановлення меж міста Попасної загальною площею 2 тисячі 925 гектарів відповідно до проекту землеустрою, який згідно зі статтею Закону «Про державну експертизу землепорядної документації» пройшов обов'язкову державну експертизу.

Тут були репліки, а що буде на тих землях, коли будуть затверджені межі. Хотів би сказати, шановні народні депутати, що якраз відсутність юридичної межі дає можливість такого хаотичного розвитку і потім створює певні проблеми. Саме межа міста дає юридичне право розробити комплексний план всієї території громади, генеральний план самої громади і, власне, стратегію з урахуванням меж усієї території. Це обов'язково позитивно вплине на розвиток. Нас попереду взагалі чекає ціла низка змін щодо меж міст у зв'язку з новим адміністративно-територіальним устроєм.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається співдоповідачеві голові підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталію Юрійовичу Безгіну. Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю. Дякую, пане головуючий. 3 березня 2021 року проект Постанови «Про встановлення меж міста Попасної Северодонецького району Луганської області» було внесено Кабінетом Міністрів. Проектом постанови пропонується встановити межі міста Попасної Северодонецького району та затвердити територію міста Попасної загальною площею 2 тисячі 925 гектарів.

Комітет відзначає, що зазначений проект постанови та додаток до проекту потребують техніко-юридичного доопрацювання, зокрема з урахуванням положень Постанови Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів».

За наслідками розгляду питання комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді проект постанови № 4488 прийняти в цілому. У разі прийняття зазначеного проекту пропонуємо Верховній Раді доручити комітету при підготовці відповідної постанови на підпис Голові Верховної Ради здійснити техніко-юридичне доопрацювання з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради.

Наше попереднє питання викликало великі емоції в нашого колеги з групи «Довіра», оскільки воно стосувалося шахтарського регіону. Думаю, що коли ми кажемо про Луганську територію, то пан Сергій буде ще більш емоційний і щасливий.

Дякую за вчасну підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення цього питання.

Слово надається народній депутатці України Геращенко Ірині Володимирівні, фракція «Європейська солідарність».

Іонова Марія Миколаївна. Будь ласка.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! «Європейська солідарність» голосуватиме за даний проект постанови, тому що для нас місто Попасна має особливе значення, його було звільнено славетною 95 бригадою, якою керував генерал Забродський, але так само пан Герасименко зі «слуг народу», який був командиром загону. Тому, повторюю, Попасна для нас – особливе місто.

Проте я хотіла б нагадати владі, що, на жаль, у цьому місті не проведено виборів і було грубо порушено конституційні права наших виборців – право обирати місцеву владу. Не лише у 18 об'єднаних територіальних громадах, до яких входять селища «сірої» зони на Донбасі, а й у таких містах, як Лисичанськ, Попасна, Волноваха, Щастя, і навіть в адміністративному центрі Луганської області – Сєвєродонецьку зараз є ВЦА, а це приблизно півмільйона виборців, які були позбавлені права обирати. Тому пропозиція – подайте до комітету відповідні проекти рішень і проведіть вибори в Луганській і Донецькій областях. Це перше.

Друге. Ми закликаємо владу скоординувати свої дії, конкретні кроки разом з міжнародними партнерами щодо перетину кордону. Ви знаєте, що зараз КПВВ заблоковані проросійськими бойовиками. Але скоординувати ці дії не нахабною поведінкою і не нахабною політикою, а саме щоб був результат, плюс дипломатична робота з ОБСЄ.

Третє. Пожежна ситуація. На жаль, іде суха осінь, і ніхто не покараний досі за минулорічні пожежі. Тому важливо звернути увагу на це питання.

І найгарячіша тема. Якщо для людей лінія перетину кордону заблокована, то, на жаль, влада Зеленського нічого не робить... Але лінія перетину кордону фінансово є дуже ефективною, і як ви знаєте, за останніми повідомленнями, участь в оборудках з окупованою територією бере державний банк...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Устіновій Олександрі Юрїївні, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лозинський Роман Михайлович. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Об'єднання «Справедливість». Дякую, пане голову-ючий. Ще раз хочу сказати, що всі питання щодо громад, які ми сьогодні обговорюємо, – і перейменування, і позачергові вибори, і зміна меж – надзвичайно важливі, тому що вони стосуються не просто чогось аморфного чи абстрактного, а сотень тисяч українців.

Але повертаюся до питання, яке люди порушують на кожній зустрічі в громадах Львівщини. Вони вимагають від нас провести в парламенті день місцевого самоврядування, обговорити це питання. Практично рік минув від виборів до місцевих рад, і саме зараз час подивитися, які норми в законодавстві не спрацьовують. Те, що стосується старост, те, що стосується надання адміністративних послуг, те, що стосується місцевих державних адміністрацій, зараз постає питання спроможності громад, як вони були нарізані, як були визначені їхні межі. Люди вимагають, щоб ми говорили про ці речі. Але найбільше люди говорять про забезпечення громад фінансами. Шановні колеги, коли ми передавали повноваження громадам, коли робили їх відповідальними за ряд нових обов'язків, то ми повинні забезпечити їх фінансами.

І те, про що я вже сьогодні говорив. Президент Зеленський висловився про збільшення розміру ПДФО, який залишатиметься у громадах, на 4 відсотки. Я ще раз хочу наголосити і нагадати ініціативу Галини Васильченко з нашого об'єднання «Справедливість» про щонайменше 5 відсотків. Це той мізер, який ми можемо забезпечити громадам, щоб вони належно виконували свої повноваження. Крім цього, програма «Чиста вода», каналізування, очисні споруди, збільшення коштів на фінансування ЦНАП та інші речі, за які сьогодні відповідальні громади, – це наша відповідальність.

Тому вже після цих голосувань нам потрібно перейти до обговорення бюджетного процесу в контексті громад і пам'ятати про 1461 громаду України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Колтуновичу Олександрю Сергійовичу, фракція «Опозиційна платформа – За життя».

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний Руслане Олексійовичу.

Я прошу передати слово народному депутату Шуфричу Нестору Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З превеликим задоволенням. Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, пане головуєчий. Я змушений довести до відома колег народних депутатів України чергову реакцію дуже поважної світової структури щодо ситуації зі свободою слова в Україні. Заступник Верховного комісара ООН з прав людини пані Нада Аль-Нашіф, представляючи чергову 32 доповідь щодо ситуації з правами людини в Україні, відзначила, що закриття трьох каналів, а також інтернет-ресурсів відбулося на порушення всіх міжнародних стандартів та прийнято незалежним органом непропорційно, і такі дії не відповідали міжнародним стандартам свободи вираження думки.

Сьогодні чисельні міжнародні організації першої ланки, такі як ООН і ОБСЄ, звертають увагу всього світу і найперше української влади на узурпування влади, перешкоджання журналістській діяльності, принципам демократії і свободи слова.

На цьому фоні, коли необхідно людям доводити складну ситуацію з COVID-19, боротися за зниження тарифів, журналістам фактично закривають рота в різний спосіб – і в той, на який звернули увагу в Організації Об'єднаних Націй, і в той, який відбувся із журналістами програми «Схеми».

Ми вимагаємо захистити права журналістів говорити все, що вони вважають за необхідне, проводити всі розслідування заради правди для наших громадян.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату України Приходьку Борису Вікторовичу. За ним виступить народний депутат Швець. Після цього переходимо до голосування.

Сергій Володимирович Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Сьогодні порушувалося питання, що Шахов говорить правду з трибуни, і не назвали прізвища. Так ось, Віталію Безгін, коли ви виходите на трибуну, то говоріть, у «Нашому краї» звикли називати прізвища людей. Тому я називаю вам, нашим колегам, які проголосували, 319 народних депутатів, за тимчасову слідчу комісію, яку очолював Руслан Горбенко. У ній працювали Сергій Вельможний, Максим Ткаченко і всі народні депутати, які все-таки билися за правду, за відсторонення губернатора Луганської області, голови військово-цивільної адміністрації, який вбив 16 людей. Досі гаром людського тіла пахне в цій залі. Знищив область, не проводяться, як сказали наші колеги, вибори в Сєверодонецькій та в Попаснянській громадах. Марина Іонова згадувала сьогодні це питання. Для чого звільняли Попасну? Щоб якась гидота сиділа в кріслі голови військово-цивільної адміністрації і грабувала кожного українця?!

Луганська область, Донецька область – це Україна, запам'ятайте, мирна, вільна, де голосували на президентський виборах за Порошенка, на місцевих виборах голосували за кожного з вас, шановні колеги, 96 відсотків Луганщини віддали голоси за «слуг народу». На виборах у місті Рубіжному набрали 5 відсотків лише дві партії – ОПЗЖ та «Наш край». Все, ви не набрали навіть 1 відсотка.

Ми, до речі, будемо підтримувати територіальне питання щодо Сєверодонецька та Попасної. Але прийміть рішення, відстороніть свого негідника губернатора і наведіть порядок. Саджайте негідника в тюрму, покажіть людям справедливість врешті-решт!

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина, депутатська група «Довіра».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Швецю Сергію Федоровичу. Після цього переходимо до голосування.

Будь ласка, Сергію Федоровичу.

ШВЕЦЬ С.Ф., секретар Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (одномандатний виборчий округ № 214, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Друзі, я скажу по суті. Насправді я вже втомився від такої кількості брехні, яка лунає в цьому залі, але до цього повернуся. Насамперед хочу привітати (зараз я її не бачу, але вже бачив) Лізу Ясько, яка повернулася з Грузії. Усім відома ця історія.

Далі. Щодо брехні. Я – журналіст у минулому з 25-річним стажем. Я слухаю тут про свободу слова від однієї фракції, не буду називати прізвищ, але з того боку, яка проголосувала свого часу за закони 16 січня, що максимально затискали свободу слова. Зараз вони стали поборниками свободи слова. Я чую від цієї фракції, до речі, лідера якої я не бачу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Федоровичу.

Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проект Постанови «Про встановлення меж міста Попасної Северодонецького району Луганської області» ([№ 4488](#)) в цілому.

Готові голосувати? Шановні колеги, прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 303.

Рішення прийнято.

Дякую.

Є пропозиція, так я розумію? Олександр Сергійович Корнієнко.

Я перепрошую. Мотовиловець. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні депутати! Я прошу змінити порядок розгляду законопроектів і перейти до питань ратифікації. Спочатку без обговорення голосувати проект [№ 0075](#), потім – проекти [№ 0089](#), [№ 0094](#), [№ 0108](#), [№ 0111](#), [№ 0113](#), [№ 0119](#), [№ 0120](#) і [№ 0123](#).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановні друзі! Ми підтримуємо пропозицію попереднього доповідача щодо зміни порядку розгляду питань порядку денного, але просимо розглянути ще одне питання, яке стоїть наступним сьогодні. Це проект Постанови «Про

перейменування села Мармузовичі Буського району Львівської області», тому що мешканці села чекають на вирішення цього питання довгий час.

Дякую, Руслане Олексійовичу. Прошу поставити на голосування, але після того, як ми розглянемо проект щодо перейменування села Мармузовичі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є пропозиція проголосувати щодо Мармузовичів (*Шум у залі*). Ні?

Тоді, будь ласка, з процедури – Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний головуєчий, я хотів би, щоб ви почули позицію нашої фракції. Ми проти того, щоб зараз проходити без обговорення питання ратифікації. Це додаткові кредити. Подивіться, у першому випадку – 400 мільйонів доларів, у другому – 10 мільйонів доларів, у третьому – 63 мільйони доларів, загалом це нові борги. Тому я хочу, щоб з цієї точки зору (так, вони беруться на благі речі) ми обговорювали, звідки в нас збільшується гарантований державний борг. Це перше.

Друге. Це питання денонсації окремих угод щодо СНД. Я також наполягаю на повному обговоренні кожного проекту, тому що це призведе до значних економічних втрат. Коли ви кажете про високотехнологічну промисловість, виробництво, робочі місця тощо, це все – втрата ринків збуту, втрата наших ринків і таке інше.

Тому я наполягаю на тому, щоб ми обговорювали ті проекти, які були названі, щодо ратифікацій і денонсацій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я розумію, якщо немає згоди, йдемо так, як ми проголосували зранку.

Переходимо до наступного питання. Це проект Постанови «Про перейменування села Мармузовичі Буського району Львівської області» ([№ 2715](#)).

Шановні колеги, буде обговорення? Так, буде. Тоді вношу пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Слово надається голові підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Безгіну Віталію Юрійовичу. Будь ласка, Віталію Юрійовичу.

БЕЗГІН В.Ю. Дякую, пане головуючий. До нас звернулася Львівська обласна рада щодо перейменування назви села Мармузовичі (до речі, зверталася, коли це був ще Буський район, наразі це вже Золочівський район Львівської області) на село Андріївка. Власне, позиція ґрунтується на тому, що мешканці цього села не задоволені тією назвою, що була надана Верховною Радою під час виконання вимог Закону «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». Варто зазначити, що рішення підтримано як сільською радою, так і радою громад, і районною радою, і обласною радою.

Я знаю, що зараз буде певна критика з боку представників однієї з фракцій. Але, колеги, я хочу зазначити, що і в попередньому скликанні Львівської обласної ради, і в теперішньому головують так само представники вашої політичної партії. Тому ключове, про що я хотів би сказати: коли ми кажемо про перейменування, навіть коли це в межах декомунізації, яку ми підтримуємо, ми маємо це здійснювати з урахуванням думки мешканців, і дане перейменування на честь Андрія Первозваного якраз на цьому ґрунтується.

Тепер щодо рішення комітету. За результатами розгляду вказаного питання комітет ухвалив висновок рекомендувати Верховній Раді згідно з пунктом 29 частини першої статті 85 Конституції України перейменувати село Мармузовичі Львівської області на село Андріївка, прийнявши в цілому відповідний проект постанови № 2715.

Просимо підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Віталію Юрійовичу.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення цього питання.

Слово надається народному депутату Рубльову Вячеславу Володимировичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

РУБЛЬОВ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 20, Волинська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ми на засіданні комітету опрацювали дане питання, і, повірте мені, що ми чули громадське обговорення від представників села, які приїжджали. Це був греко-католицький священик, який наполягав разом з громадою на тому, щоб назву села перейменували на Андріївку на честь Андрія Первозваного.

Я знаю, що деякі колеги з інших фракцій говоритимуть про комуністичні назви, але вважаю, на Львівщині цього не може бути, тому що передусім і громада виступає за перейменування саме на Андріївку на честь Андрія Первозваного, і більшість членів комітету прийняли таке рішення. Прошу вас, колеги, підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Тарасу Івановичу Батенку, група «Партія «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І. Ви знаєте, колеги, депутатська група «Партія «За майбутнє» довго мовчала сьогодні в цьому залі. Я хочу сказати найбільшим критикам Регламенту: коли ви критикуєте, подивіться на себе. Те, що ви сьогодні півдня виступаєте не за темою, це не порушення Регламенту? (*Оплески*).

Регламент один, а критиків і тлумачів Регламенту десятки, якщо не сотні, і стільки ж правди. Тому не шукайте правди, вона одна.

Тепер за темою. Хочу сказати одній шановній фракції, яка наполягає на обговоренні, що прихильників комунізму в селі Андріївка немає, членів КПУ немає і навіть членів КПЗУ не залишилося. Тому не тримайте заручниками мешканців села Андріївка.

Пане В'ятрович, у позитивному відношенні до вас (тому не надавайте йому слова), не треба проводити опитування серед громадян цього села. Вони такі самі громадяни України і не можуть бути заручниками цієї ситуації. Ми не займаємося тут декомунізацією, ми займаємося облудом, мешканці села хочуть перейменувати назву села на честь святого Андрія Первозваного. Давайте ми це зробимо, друзі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Цимбалюку Михайлу Михайловичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* «Батьківщина». Шановні колеги! Шановні жителі Мармузовичів Золочівського району Львівської області! Це саме їхня воля, вимога і звернення до Львівської обласної ради про те, щоб селу повернути назву на честь Андрія Первозваного. Насправді я зустрічався з цією громадою, більшість – за таку зміну, хоча, ради справедливості, є частина мешканців, які підтримують іншу позицію. Я вважаю, що слово громади завжди є вирішальним і слід підтримувати їхню позицію.

Користуючись нагодою, я хотів би сказати ще й про інше. Як на мене, це лише перший етап децентралізації. Нас очікує наступний, коли неспроможні фінансово громади придуть до влади і вимагатимуть приєднати їх до сильніших, бо вони не здатні утримати ні себе як влада, ні соціальну сферу.

Я з цієї трибуни звертаюся до Прем'єр-міністра України. Влітку перед канікулами «Батьківщина» зверталася до уряду: дайте вчителям кошти на відпускні. Дали, але, вибачте, яким чином? Зняли з IV кварталу. Деяким громадам уже не вистачає грошей на зарплати вчителям. Шановний пане Шмигаль і міністре фінансів, поверніться обличчям до цієї проблеми, ви обіцяли підвищити

вчителям зарплати, а сьогодні не можете віддати навіть те, що вже було затверджено в бюджеті на цей рік. Негайно дайте субвенцію педагогічним колективам, тобто всім громадам!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Васильченко Галині Іванівні, фракція політичної партії «Голос».

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Володимирі В'ятровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир В'ятрович, «Європейська солідарність». Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! У 2016-2019 роках у рамках декомунізації в цьому залі перейменовано близько тисячі населених пунктів. Таким чином Україна врешті позбувалася тоталітаризму на своїй мапі.

Село Андріївку Верховна Рада теж перейменувала в рамках декомунізації, оскільки ця назва з'явилася в 1946 році, і ви не повірите, не для увічнення Андрія Первозваного, а на честь комуністичного активіста Івана Андрєєва, вбитого українськими повстанцями. У 2016 році цьому селу повернули історичну назву «Мармузовичі», це назва з XV століття.

Повернення назви «Андріївка» є порушенням закону про декомунізацію і Закону «Про географічні назви». Останній закон називає причини перейменування: уникнення повторення назв – нині на мапі України близько 70 Андріївок і одні Мармузовичі, повернення історичних назв – тут, навпаки, маємо відмову від історичної назви. Крім того, поверненням комуністичної назви «Андріївка» ми ризикуємо створити небезпечний прецедент, і вже незабаром нам можуть знову запропонувати перейменувати Дніпро у Дніпропетровськ нібито в честь святого апостола Петра.

Знаєте, з цієї трибуни дуже багато говорять про патріотизм, але я звертаюся до українців: слідкуйте за руками. Хто тиснутиме на зелену кнопку, таким чином повертати «червону» назву на мапу України.

Дякую і в жодному випадку не підтримуйте цієї назви.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Герасимов. Будь ласка. Тому що це ваше право, ви тепер назад пасуєте голос, я так зрозумів. Хто кому? Хто буде виступати? Увімкніть мікрофон Герасимова, він передасть слово. Васильченко, так? Будь ласка.

Давайте – Герасимов, і передайте конкретно комусь слово.

Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Ви знаєте, я мала честь працювати у 2015-2016 році, якраз це були перші роки виконання закону про декомунізацію, і добре знаю, як його порушує міська рада, як потім можуть порушувати обласні державні адміністрації і як зараз не виконують закону про декомунізацію. Але про це я розкажу в іншому своєму виступі.

Те, що я сьогодні чую в залі, нагадало мені суперечки громади, слава Богу, вже міста Чорноморська, тому що хотіли залишити назву міста Іллічівськ на честь святого Іллі. Я думаю, що Ілля точно не знав про існування на мапі України міста, яке не має до нього стосунку, але все-таки громада знайшла розум і мудрість, і на сьогодні ми маємо на мапі Чорноморськ.

Тож за всієї поваги до думки громади, але такі речі не можуть бути повторені і такі прецеденти, як сказав мій колега Володимир, не можуть бути в цьому залі. Тому що так ми знову повернемося, особливо у південній і східній частинах України, до цих комуністичних назв.

Тому об'єднання «Справедливість» не підтримуватиме цього перейменування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич, і після цього переходимо до голосування.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний головуючий, заплутавшись в Регламенті, відкликавши головуючого Голову Верховної Ради Дмитра Разумкова, а потім зрозумівши, що не можна йти за затвердженим ним порядком денним... Хоча скажу відверто, він затвердив порядок денний у той же спосіб, у який ми затверджували його два роки. Тобто два роки було нормально, а зараз ненормально. Але це ваша справа. Єдине, люди на нас дивляться, як на ідіотів.

Спочатку ви заплуталися в нормах Регламенту, извините меня, закозлили роботу Ради, а зараз ми сперечаємося, якого Андрія мають на увазі в Андріївці на Львівщині. Та спросите етих людей, какогo Андрея они имеют в виду. І все. Вони сказали, що хочуть бути Андріївкою. Де там комуняки чи комуністи, чи як ви їх називаєте? Таке враження, що в нас, дійсно, під цим куполом, як у цирку.

Працювати треба над тим, щоб було краще жити, а вони визначилися, як їм називатися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, ще 1 хвилина – Шахов, і переходимо до голосування.

ШАХОВ С.В. Шановні колеги, декомунізацію назв вулиць, міст ми проводимо. Знову людей зіштовхуєте лобами: одні хочуть, інші не хочуть. А може, ви візьмете головне з того часу і декомунізуєте мізки чиновників? Може, треба зробити газ за копійки, як було тоді, коли мої батьки були живі, і ми говорили лише про гарне, не говорили про тарифи? Може, воду зробите за копійку? Може, зробіть електроенергію за копійку? Може, все-таки зробіть фруктове морозиво за 7 копійок, як було? Може, хліб по 16 копійок пригадаємо? А ви перейменовуєте вулиці, коли люди голодні. У холодильнику щось у людей з'явиться після перейменування міст або зміни меж міст? З'явиться у людей до вас довіра? У «Нашому краї» говорять, що до вас немає ніякої довіри.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проект Постанови «Про перейменування села Мармузовичі Буського району Львівської області» ([№ 2715](#)) у цілому (*Шум у залі*).

Я не можу ставити... Я можу поставити лише такий проект постанови, але давайте тоді з техніко-юридичним доопрацюванням. Нехай вони доопрацюють, оскільки змінилася назва району. Сприймається така пропозиція?

Тому ще раз ставлю на голосування пропозицію прийняти проект постанови № 2715 у цілому з відповідним техніко-юридичним доопрацюванням. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступне питання можемо пройти швидко чи ні? Ні.

Покажіть по фракціях і групах.

Наступне питання – проект Постанови «Про перейменування селища міського типу Більмак Пологівського району Запорізької області» ([№ 5571](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

До слова запрошую голову підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Віталія Юрійовича Безгіна. Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю. Дякую пане головуєчий. Під час попереднього обговорення ми дізналися, що, виявляється, на Львівщині хочуть не на честь Андрія Первозваного перейменувати, а на честь якогось комуніста, а також ми дізналися, що з попереднього скликання тут здійснювалися тисячі перейменувань. Але проблема не в тому, що була декомунізація, яку треба було робити, а проблема в тому, що ніхто в громадян не питав (*Оплески*).

Тепер ми маємо Більмак Запорізької області, який правильно позбавили назви «Куйбишеве». Але в мене питання до «Європейської солідарності», чому вони не хочуть дозволити їм перейменуватися на Кам'янку? Не на Куйбишеве, а в Кам'янку? Що тут комуністичного?

Тому, колеги, у нас є рішення селищної ради, районної, Запорізької обласної ради, є рішення комітету, який за результатами розгляду пропонує ухвалити це рішення в цілому та підтримати перейменування селища міського типу Більмак Пологівського району Запорізької області на селище міського типу Кам'янка.

Пропоную підтримати і не займатися популізмом.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Касаю Костянтину Івановичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

КАСАЙ К.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 149, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Мельнику Павлу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Мельник. Будь ласка.

МЕЛЬНИК П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 81, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, дорогі українці! На сьогодні в селищі міського типу Більмак Пологівського району нині вже Запорізької області, де населення становить приблизно 7 тисяч осіб, склалася ситуація, коли більшість місцевих мешканців не підтримали нової назви цього населеного пункту, тобто назву «Більмак». У 2016 році під час обговорення проекту рішення про перейменування цього населеного пункту місцеві мешканці були категорично проти запропонованої назви «Більмак». Про цю ситуацію виходили неодноразово статті в газетах «Урядовий кур'єр», «Голос України» та в інших виданнях. Неодноразово також

це питання порушувалося в засобах масової інформації, надходили чисельні колективні звернення до Куйбишевської селищної ради, Інституту національної пам'яті, урядової лінії та Верховної Ради України.

Зазначу, що селище міського типу Більмак було засновано у 1782 році й отримало свою першу назву саме як Кам'янка, вірогідніше за все, через назву річки, яка тече в цій місцевості. Хочу наголосити, що Запорізька обласна рада підтримала клопотання перед Верховною Радою про перейменування селища міського типу Більмак на Кам'янку. Головною підставою цього перейменування вважається прикра помилка в назві селища, яка була зроблена. Водночас історична назва «Більмак» не стосується географії та історії селища, адже об'єкт «Бельмак-Могила», що розташований поблизу, має інше написання, і натомість назва «Кам'янка» має безпосереднє відношення до селища.

Під час громадських слухань більше 85 відсотків мешканців населеного пункту виступили за це перейменування. Прошу підтримати, щоб Більмак став Кам'янкою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Клименко Юлії Леонідівні, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* «Справедливість». Прошу передати слово Лозинському. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лозинський Роман Михайлович. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Об'єднання «Справедливість». Як завжди питання всеохопно представлено Віталієм Безгіном. Пропозиція нашого об'єднання – переходити до голосування та підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасна пропозиція. Дякую.

Слово надається народному депутату Морозу Володимирі Вікторовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

МОРОЗ В.В. Передайте, будь ласка, слово Шуфричу Нестору Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Наші громадяни нас дивляться, и у них уже крыша тихо едет, вони не можуть зрозуміти, чим ми тут займаємося, чому ми розглядаємо питання, які, дійсно, є сьогодні...

Безумовно, питання Кам'янки дуже важливе. Я хочу нагадати, як це все відбувалося. А відбувалося таким чином: придумали декомунізацію і замість того, щоб люди самі визначили, як їм називатися, зверху нав'язали їм назви. Але була одна вимога: враховуючи певні аспекти окремих головуючих попереднього скликання Верховної Ради, щоб у нових назвах не було букви «р» – і зараз від цього всі проблеми.

Шановні колеги, я хочу пояснити громадянам, які дивляться «Раду», чому ми не можемо розглядати інших питань порядку денного. Тому що вчора, як і сьогодні, «слуги народу» вирішили зняти головуючого і замінити іншим. Через що? Через те, що він нібито не в регламентний спосіб затвердив порядок денний, хоча ми так його затверджували два роки, чесно кажучи. Тобто два роки було регламентно, а вчора стало нерегламентно. Ну, добре, ми бачили різне.

А потім, після того як його відкликали, з'ясувалося, що цей порядок денний не можна виконувати, треба інший. А інший треба погодити на засіданні Погоджувальної ради, яку скликає Голова Верховної Ради, якого зняли з керування. Тобто спочатку треба було затвердити новий порядок денний, а потім міняти головуючого – і все. Тому країна два дні дивиться на цей ідіотизм і не розуміє, чому в умовах енергетичної кризи, загрози нової хвилі пандемії ми тут сперечаємося, де комуністи є, а де комуністів немає. Та комуністи всюди, хочу вас заспокоїти.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату В'ятровичу Володимиру Михайловичу, фракція «Європейська солідарність».

В'ЯТРОВИЧ В.М. Шановні колеги, ми всі любимо тут апелювати до того, що люди хочуть. Якби ви хотіли знати, що хочуть люди, зокрема в Більмаку, ви, можливо, звернули б увагу на листи, які кожному з вас надіслані від сотень мешканців селища Більмак. Люди наголошують, що вони вже скасовували в суді незаконне рішення селищної ради від 2017 року про перейменування Більмака на Кам'янку. Повторне рішення від 2020 року зараз знову в суді.

Отже, я зацитую, якщо ви не читали цих листів. Люди дедалі більше розуміють, що «Більмак» – автентична назва з глибокими історичними коріннями. Цю пропозицію також підтримує Український інститут національної пам'яті та провідні науковці, історики Запорізької області та Інституту української археографії і джерелознавства Національної академії наук. До звернення додаються висновки цих фахових інституцій. «З огляду на це, – пишуть мешканці Більмака, яких ви, очевидно, хотіли би почути, – просимо об'єктивно підійти до перейменування нашого селища і щонайменше відтермінувати прийняття постанови до вирішення спору в судовому порядку».

Колеги, чи є хоча б одна причина, чому ми мали б не дослухатися до цих людей, мешканців Більмака? Давайте поважати і мешканців селища, і позицію

фахових інституцій, а не лише рішення рад. Давайте принаймні дочекаємося рішення суду. Тому прохання не підтримувати цього проекту постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проект Постанови «Про перейменування селища міського типу Більмак Пологівського району Запорізької області» ([№ 5571](#)) у цілому. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Шановні колеги... *(Шум у залі)*. А ми вже не встигнемо, зараз 14 година. Тому пленарне засідання Верховної Ради України оголошую закритим.

Дякую.